PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Kraina św. Anny

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Przekraczamy granice

Malowane dziedzictwo bez granic
Malované dědictví bez hranic
Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen

Krása smrtelných věcí pomíjí,
nikoliv však krása umění.
Leonardo da Vinci

Tolik je kolem nás šedi a nicoty... můžeme s tím něco udělat? Jak se s tím můžeme vypořádat?
Zkusme sáhnout do našich kořenů, vraťme se k tomu, co obdivovaly naše babičky, vstupme do jejich světa fantazie a barev.
Takto vznikla myšlenka realizace projektu pod názvem Malované dědictví bez hranic, jenž se zaměřuje na propagaci toho, co je krásné a barevné - našeho opolského dědictví, tj. překrásných květinových vzorů malovaných na porcelánu.
K účasti jsme pozvali českého partnera z Jablunkova - Místní skupinu Polského kulturně-osvětového svazu, jenž vnesl do naší myšlenky své zkušenosti a hodně pozitivní energie.
Výzkum, analýza a dílny provedené Lubomirou Trojan, etnografkou z organizace Zamek Cieszyn, byly podkladem ke zpracování zprávy popisující všechny aspekty spojené se zachováním nehmotného kulturního dědictví v polsko-českém příhraničí.
Doufáme, že se nejedná o konec našeho společného dobrodružství s opolským designem...

„Die Schönheit sterblicher Dinge vergeht,
die Schönheit der Kunst nicht.“
Leonardo da Vinci

Es gibt so viel Eintönigkeit und Nichts rund um uns herum… Was soll man damit machen? Wie kann man der Sache abhelfen? Lasst uns an unsere Wurzeln zurückdenken, an das, was unsere Großmütter damals begeisterte – lasst uns in deren Welt der Fantasie und Farben hineingehen. Auf diese Art und Weise ist die Idee entstanden, ein auf Verbreitung der Schönheit und Farben konzentriertes Projekt „Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen“ zu schaffen, um unser Oppelner Kulturerbe, wunderschöne auf Porzellan bemalte Blumenmuster der Welt zu zeigen.
Zu diesem Projekt haben wir unseren tschechischen Partner aus Jablunkov – den Lokalen Kreis des Polnischen Kultur- und Bildungsvereins eingeladen. Der Partner hat seine Erfahrung und viel guter Energie ins Projekt eingebracht. Aus den durch Lubomira Trojan, der Ethnografin des Schlosses Cieszyn durchgeführten Forschungen, Analysen sowie Workshops ist ein Bericht entstanden, der alle mit immateriellem Kulturerbe des polnisch-tschechischen Grenzgebiet verbundenen Aspekte beschreibt.
Wir hoffen, dass es kein Ende unseres gemeinsamen Abenteuers mit Oppelner Design ist….

Piękno rzeczy śmiertelnych mija,
lecz nie piękno sztuki.
Leonardo da Vinci

Tyle wokół nas szarości i nicości…… co z tym zrobić? jak temu zaradzić???
A sięgnijmy do naszych korzeni, wróćmy do tego co zachwycało nasze babcie – wejdźmy w ich świat fantazji i barw.
Tak powstał pomysł stworzenia projektu skupiającego się na propagowaniu tego co piękne i kolorowe – naszego opolskiego dziedzictwa – przecudnych wzorów kwiatowych malowanych na porcelanie o nazwie Malowane dziedzictwo bez granic.
Do udziału zaprosiliśmy czeskiego partnera z Jabłonkowa - Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego - który wniósł w nasz pomysł swoje doświadczenia oraz sporo dobrej energii.
Przeprowadzone przez Lubomirę Trojan, etnografa Zamku Cieszyn, badania i analiza oraz warsztaty złożyły się na powstanie Raportu opisującego wszelkie aspekty związane z zachowaniem niematerialnego dziedzictwa kulturowego pogranicza Polsko-Czeskiego.
Wierzymy, że to jeszcze nie koniec naszej wspólnej przygody z opolskim dizajnem……

Ewa Maria,
Sandra, Julia

Kraina św. Anny

A vše začalo takto…

„Malované dědictví bez hranic" je iniciativa, jež umožnila provedení výzkumu a stanovení podmínek pro fungování současných tvůrců zabývajících se nehmotným kulturním dědictvím v polsko-českém příhraničí. Byly stanoveny možnosti spolupráce lidových umělců s moderními projektanty týkající se tradičního zdobení keramiky s aplikací na jiné produkty a služby. Dále pak byly rozšířeny možnosti spolupráce a integrace místní komunity na obou stranách polsko-české hranice.
Projekt umožnil vývoj a propagaci nehmotného dědictví inovativním způsobem, zajistil možnost vyhledání nových skupin odběratelů a vytvoření návrhu nových výrobků. Byly vyzkoušeny inovativní metody týmové práce a vytvoření modelu fungování, jenž lze v budoucnu využít v případě provádění výzkumů týkajících se jiných prvků nehmotného dědictví. Cílem projektu bylo tedy nalezení inovativních a aktuálně atraktivních způsobů umožňujících zachování, předání a úspěšný prodej prvků obsahujících nehmotné kulturní dědictví.

Es hat mit…..angefangen

„Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen" ist ein Vorhaben, welches ermöglicht hat, zu erforschen und gegenwärtige Bedingungen für das Wirken der sich mit immateriellem Kulturerbe des polnisch-tschechischen Grenzgebiet beschäftigenden Künstlern zu bestimmen. Die Möglichkeiten der Zusammenarbeit der Volkskünstler mit den heutigen Designern wurden in Hinsicht auf traditionelle Keramikverzierung und Übertragung auf sonstige Produkte und Dienstleistungen bestimmt. Zusätzlich haben sich die Möglichkeiten der Zusammenarbeit sowie der sozialen lokalen polnisch-tschechischen Integration verbreitet. Die innovative Entwicklung und Förderung des immateriellen Kulturerbens durch dieses Projekt hat dazu beigetragen, dass sich neue Empfängergruppen gebildet haben und ein Entwurf für neue Produkte entstanden ist.
Innovative Gruppenarbeitsmöglichkeiten wurden geprüft, ebenso wie ein Modell der Vorgehensweise, welches in Zukunft im Falle der Aufnahme einer Forschung sonstiger Elemente des immateriellen Kulturerbens Anwendung finden könnte. Somit waren das Recherchieren nach innovativen und gegenwärtig attraktiven Methoden für die Aufrechterhaltung, Überlieferung der Elementen des immateriellen Kulturerbens das Projektziel.

A zaczęło się od…
„Malowane dziedzictwo bez granic"

to przedsięwzięcie, które pozwoliło na przeprowadzenie badań i określenie współczesnych uwarunkowań funkcjonowania twórców zajmujących się niematerialnym dziedzictwem kulturowym pogranicza polsko-czeskiego. Określone zostały możliwości współpracy twórców ludowych ze współczesnymi projektantami, na bazie tradycyjnego zdobienia ceramiki, przełożonego na inne produkty i usługi. Dodatkowo rozszerzyły się możliwości współpracy i integracji społeczności lokalnej po obu stronach granicy polsko-czeskiej.

Projekt pozwolił na rozwój i promocję niematerialnego dziedzictwa w innowacyjny sposób, tak by zapewniło możliwość znalezienia nowych grup odbiorców i stworzenia koncepcji nowych produktów.

Przetestowano innowacyjne metody pracy zespołowej oraz zbudowanie modelu działania, możliwego do zastosowania w przyszłości w przypadku podjęcia badań innych elementów niematerialnego dziedzictwa. Zatem celem projektu było znalezienie innowacyjnych i atrakcyjnych współcześnie sposobów na zachowanie, przekaz i skuteczną dystrybucję elementów zawierających niematerialne dziedzictwo kulturowe.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Symbolika zdobení, barviva a barvy

Vše začalo kraslicemi, jež byly zdobeny pohanskou symbolikou, tj. rozetami, větráčky, hvězdami, kosočtverci, trojúhelníky nebo slunci. Využívána zdobení se postupně vyvíjela, regionální tvůrci zaváděli rostlinnou symboliku, jež časem vytlačila a nahradila dosavadní geometrické tvary. V roce 1963 Muzeum Opolského Slezska přišlo s myšlenkou využití vzorů z kraslic na pevnějším materiálu, tj. na měkkém a později i na tvrdém porcelánu. Od této doby se malovaný porcelán stal ukazatelem a prvkem nehmotného kulturního dědictví v regionu.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Symbolik der Ornamentik, Farbstoffe und Farbtöne

Alles begann mit Ostereiern, die anfangs die heidnische Symbolik verzierte, d.h. Rosetten, Kleinlüftern, Sternen, Rauten, Dreiecken bzw. Sonne. Die damals angewandte Ornamentik unterlag einer permanenten Evaluierung und die regionalen Künstler haben noch die Pflanzensymbolik miteingeführt. Im Laufe der Zeit hat diese die geometrischen Muster ausgeprägt. Im Jahr 1963 hatte das Museum Oppelner Schlesiens die Idee, das Ostereiermuster auf einem beständigen Material, auf Halbporzellan und dann Porzellan zu verewigen. Seit jener Zeit wurde das bemalte Porzellan zu einem Leitmotiv und Element des immateriellen Kulturerbens der Region.

Symbolika ornamentyki, barwniki i kolory

Wszystko zaczęło się od kroszonek, które początkowo ozdabiane były symboliką pogańską, czyli rozetami, wiatraczkami, gwiazdami, rombami, trójkątami, czy słońcami. Stosowana ornamentyka ulegała jednak stałej ewaluacji, do której regionalni twórcy wprowadzili symbolikę roślinną, a ta z czasem wyparła istniejące do tej pory wzory geometryczne. W 1963 r. Muzeum Śląska Opolskiego wyszło z pomysłem utrwalenia wzornictwa zaczerpniętego z kroszonek na trwalszym materiale, porcelicie, a później na porcelanie. Od tej pory malowana porcelana stała się wyznacznikiem i elementem niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Existuje široká škála barev, jež se skládá z 6 barevných sad obsahujících 7-9 barev inspirovaných lidovým uměním regionu Opolska. Nicméně za základní barvy jsou považovány: **zelená, černá, červená, hnědá, žlutá, modrá a fialová.**

V nádherných, ručně malovaných květinových vzorech se uchovala celá slezská lidová tradice.
Charakteristické prvky zdobení: geometrické tvary, květy růže a luční motivy (libovolně složené květinové akcenty, zcela volně graficky přeměňovány, bez návaznosti na tvar květin v přírodě).

Es gibt eine reiche Farbenbasis, die aus 6 Farbensets besteht, diese wiederum aus 7-9 mit Oppelner Volkskunst inspirierten Farbtönen. Die Basis der Farbtöne bilden jedoch: **Grün, Schwarz, Rot, Braun, Gelb, Blau und Violett.** Die ganze Volkstradition Schlesiens kann man in den schönen, handbemalten Blumenmustern entdecken.
Die typischen Musterelemente sind: geometrische Elemente, Rose und das Motiv einer „Wiese“ (beliebig zusammengestellte Blumenzeichen, ziemlich frei grafisch bearbeitet ohne Abbildung der Naturblumen).

Fot. Agnieszka Okos

Istnieje szeroka baza kolorów, składająca się z 6 zestawów kolorystycznych, zawierająca 7-9 barw inspirowanych sztuką ludową Opolszczyzny. Jednak podstawową bazą kolorystyczną jest: zielony, czarny, czerwony, brązowy, żółty, niebieski i fioletowy.

Źródło: Raport „Sztuka ludowa na Opolszczyźnie – od analiz do dizajnu"

W pięknych, ręcznie malowanych wzorach kwiatowych zachowała się cała śląska tradycja ludowa.
Charakterystyczne elementy wzornictwa:

- elementy geometryczne,
- kwiat róży,
- motyw „łąki" (dowolnie komponowane akcenty kwiatowe, przekształcane graficznie dość swobodnie, bez odwzorowania kwiatów z natury)

Designové myšlení

Procesy designového myšlení, tj. design thinking, je tzv. model „dvojitého diamantu“ založený na čtyřech pracovních etapách:

- **Objevování** – etapa analyzování jevu, průzkum trhu a uživatelů.
- **Stanovení** – etapa určení cílů a hodnot, vytvoření projektových předpokladů.
- **Zpracování** – práce nad různými způsoby řešení stanovených problémů, vytváření prototypů a testování.
- **Realizace** – práce nad konkrétním řešením, aplikace/uvedení na trh.

Velmi důležitou etapou procesů je povzbuzení účastníků nejen ke sdílení svých znalostí a zkušeností, ale také ke spolutvoření konečných řešení. Vzájemná spolupráce účastníků poskytuje záruku získání skutečných odpovědí splňujících potřeby účastníků, není pouze výsledkem tvořivosti projektového týmu.

Nejčastějším způsobem práce s využitím této metody je uspořádání dílen, během nichž se pracuje formou brainstormingu nebo tzv. lotosovou metodou. Základem je předpoklad, že všechny záznamy, představené myšlenky a nápady jsou správné - dokonce i ty nejbláznivější.

Klíčová slova jsou zaznamenávána na poznámkových papírcích post-it, což umožňuje třídění návrhů a jejich přiřazení do jednotlivých kategorií. Během tzv. filtrování autoři nápadů sami hodnotí mimo jiné jejich atraktivitu nebo možnost uplatnění. Díky tomu je aktivita účastníků procesu plná, a to nejen na etapě vyjadřování potřeb a generování nápadu, ale také na etapě jejich ověřování.

Projektgedanke

Die Prozesse des Projektgedankes also Design-Thinking ist ein sog. Modell des „Doppeldiamanten“. Es beruht auf vier Beschäftigungsetappen:

- **Entdecken** – Analyse der Erscheinung, Markt- und Benutzerforschungen
- **Definieren** – Ziel- und Wertesetzung, Erstellung der Projektvoraussetzungen.
- **Bearbeitung** - Beschäftigung mit diversen Lösungsmethoden der gestellten Frage, Prototyphaftigkeit und Prüfung.
- **Durchführung** - Beschäftigung mit einer bestimmten Lösung, Einleitung/Einführung auf den Markt.

Ein sehr wichtiger Schritt der Prozesse ist die Ermutigung der Teilnehmer, damit sie ihr Wissen und ihre Erfahrung teilen sowie die Endlösungen mitgestalten. Die gegenseitige Zusammenarbeit der Teilnehmer sichert die Erlangung tatsächlicher Antworten auf Bedürfnisse der Benutzer. Sie ist nicht nur das Ergebnis der Kreativität des Projektteams. Die meist benutzte Beschäftigungsform in Hinsicht auf diese Methode sind die Workshops, dabei kommt es zu Brainstorming, also sog. Lotosblumenmethode. Die Grundlage bildet die Voraussetzung, dass alle Notizen und Ideen gut sind – auch die meist verrückten. Mit den auf post-it-Zetteln aufgeschriebenen Schlüsselwörter kann man die Ideen in Gruppen einsetzen sowie in bestimmte Klassen einordnen. Während des sog. Filterns bewerten die Menschen ihre eigenen Ideen in Bezug auf: deren Anziehungskraft bzw. Möglichkeit der Einsetzung. Dadurch sind die Teilnehmer ganz aktiv und zwar nicht nur bei Einsetzung der Bedürfnisse, Ideenerzeugung, sondern auch bei deren Verifikation.

Myślenie projektowe

Procesy myślenia projektowego, czyli Design thinking to tzw. model „podwójnego diamentu" opierający się na czterech etapach pracy:

- **Odkrywanie** – etap analizowania zjawiska, badań rynkowych i użytkowników.
- **Definiowanie** – etap określania celów i wartości, tworzenia założeń projektowych.
- **Opracowywanie** – praca nad różnymi sposobami rozwiązania postawionego problemu, prototypowanie i testowanie.
- **Realizacja** – praca nad konkretnym rozwiązaniem, wdrożenie/wprowadzenie na rynek.

Bardzo ważnym etapem procesów jest zachęcanie uczestników nie tylko do dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem, ale także do współtworzenia końcowych rozwiązań. Wzajemna współpraca uczestników daje gwarancję uzyskania rzeczywistych odpowiedzi na potrzeby użytkowników, a nie jest wyłącznie efektem kreatywności zespołu projektowego.

Najczęstszym sposobem pracy tą metodą jest organizacja warsztatów, podczas których pracuje się w formie burzy mózgów, czy tzw. metodą lotosu. Podstawą jest natomiast założenie, że wszystkie zapisy i wymyślane idee są dobre – nawet te najbardziej szalone.
Słowa - klucze zanotowane na karteczkach post-it, umożliwiają pogrupowanie koncepcji i przyporządkowywanie ich do poszczególnych kategorii. Podczas tzw. filtrowania autorzy pomysłów sami je oceniają pod kątem m.in. atrakcyjności, czy możliwości do wdrożenia. Dzięki temu aktywność uczestników procesu jest pełna nie tylko na etapie wyrażania potrzeb, generowania pomysłów, ale także ich weryfikowania.

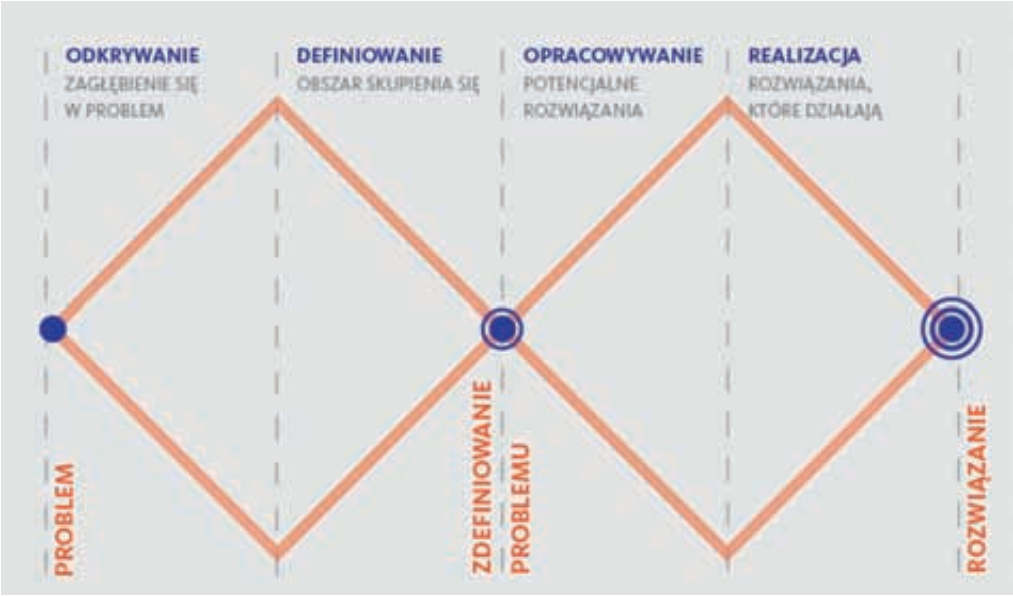

Současné vnímání opolské keramiky

V červnu roku 2017 skupina účastníků projektu pod názvem „Malované dědictví bez hranic" se aktivně zúčastnila dvoudenních venkovních dílen v Leśnicy, jež byly vedeny inovační metodou design thinking. První pohovory ukázaly, že malování porcelánu je neodmyslitelnou součástí místní tradice a vlastní identity. Účastníci téměř jednohlasně rozhodli, že tradičně zdobena keramika je v současné době využívána výhradně při slavnostních a výjimečných událostech. Keramika byla pojmenována slovy: „objekt", „exponát" – vlastníme, ale nepoužíváme, hlavně kvůli strachu z rozbití nebo zničení.

V rámci dílen byly identifikovány výzvy a ohrožení, kterým všichni čelíme, a to za účelem zachování tohoto nehmotného kulturního dědictví v hmotném vědomí. **Pro místní odběratele je problémem také „okoukání", „nuda", „přílišná pestrost" vzoru a barev, vysoká cena produktu a také chybějící uplatnění vzorů na jiných atraktivních nosičích. Patrný je také chybějící zájem o mezigenerační odkaz a nedostačující propagace, jež by poukazovala na hodnotu, originalitu a historii tohoto zvyku.**

Gegenwärtiger Empfang der Oppelner Keramik

Im Juni 2017 hat sich eine Teilnehmergruppe des Projekts „Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen" aktiv am zweitätigen Workshops in Leśnica im Freien beteiligt. Es wurde nach der innovativer Design-Thinking-Methode durchgeführt. Die ersten Gespräche zeigten, dass Porzellanbemalen ein untrennbares Element lokaler Tradition und eigener Identität ist. Die Teilnehmer haben fast einstimmig festgestellt, dass die traditionell verzierte Keramik heutzutage ausschließlich bei

Feierlichkeiten und zu besonderen Anlässen eingesetzt wird. Sie wurde als: „Objekt", „Ausstellungsstück" bezeichnet, das heißt, sie befindet sich zwar im Besitz der Menschen, wird jedoch nicht benutzt – vor allem aus Angst, dass sie zerschlagen bzw. zerstört werden könnte.
Im Laufe der Workshops wurden Herausforderungen und Gefahren diagnostiziert, um diese im immateriellen Kulturerbe im Massenbewusstsein aufrechtzuerhalten. **Das Problem lokaler Empfänger sind auch die Tatsachen, dass die Muster für alltäglich angenommen wurden, „Langeweile" und „kunterbunt" in Hinsicht auf Muster und Farben, hoher Preis des Produkts sowie kein Bezug auf andere begehrte Träger. Es gibt kein Interesse für die Überlieferung sowie mangelnde Werbung, die auf den Traditionswert, -eigenart und Geschichte hindeuten könnte.**

Fot. Agnieszka Okos

Współczesny odbiór opolskiej ceramiki

W czerwcu 2017r. grupa uczestników projektu pn.: Malowane dziedzictwo bez granic, wzięła aktywny udział w dwudniowych plenerowych warsztatach w Leśnicy poprowadzonych innowacyjną metodą design thinking. Pierwsze rozmowy wykazały, iż malowanie porcelany jest nieodłącznym elementem lokalnej tradycji i własnej tożsamości. Uczestnicy niemal jednomyślnie określili, że tradycyjnie zdobiona ceramika obecnie stosowana jest wyłącznie w czasie uroczystych i wyjątkowych wydarzeń, określono ją głównie mianem: „obiekt", „eksponat" – posiadany, ale nieużywany - głównie z powodu obawy przed stłuczeniem lub zniszczeniem.

W trakcie warsztatów zdiagnozowano wyzwania i zagrożenia, jakie stoją przed nami wszystkimi w celu zachowania tego niematerialnego dziedzictwa kulturowego w masowej świadomości. **Dla lokalnych odbiorców problemem jest również opatrzenie się wzorem, „nuda", „pstrokacizna" wzoru i kolorów, wysoka cena produktu oraz brak przełożenia na inne atrakcyjne nośniki. Zauważalny jest brak zainteresowania przekazem międzypokoleniowym oraz niewystarczająca promocja, która wskazywałaby na wartość, oryginalność i historię tego zwyczaju**

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Opolské vzory atraktivní pro nové skupiny odběratelů

Jakým způsobem můžeme oslovit opolskými vzory nové skupiny zákazníků?
Prvním návrhem dílenské skupiny bylo **uspořádání keramických dílen** spojených se setkáním s lidovým umělcem - nabídka snadno přístupná široké veřenosti, určena pro individuální a skupinové turisty.

Tato služba by byla poskytována následujícím způsobem: zákazník vyhledá nabídku na internetu při vyhledávání nápadů na školní výlet, studijní návštěvu nebo volnočasové aktivity pro individuální osoby. Po vstupu na webové stránky bude umožněna volba jedné z několika nabídek, což umožní individuální volbu dle potřeb. Nabídka obsahuje také telefonickou konzultaci s osobou poskytující službu, což umožní preciznější personalizaci nabídky.
Podstatou této myšlenky je setkání s lidovým umělcem, jenž uspořádá např. prezentaci tvarování na hrnčířském kruhu nebo malování porcelánu a následně prezentaci hotových výrobků zdobených opolskými vzory. Jednak skupina odběratelů bude pozorovat a vnímat tvůrčí proces, jednak může získat zkušenosti týkající se práce s hlínou a následně i zdobení hotových výrobků. Tato nabídka je spojena také s propagací dalších výrobků charakteristických pro tento region – **regionální kuchyně**.
Turisté se díky tomu seznámí s opolským dědictvím, jež je propagováno a kódováno v hmotném vědomí, samotní účastníci budou mít pozitivní zkušenosti a suvenýr (např. v případě koupě malovaného keramického suvenýru).

Die Oppelner Muster attraktiv für neue Empfängergruppen

Wie können wir mit dem Oppelner Muster Zugang zu neuen Kundengruppen verschaffen?
Der erste Vorschlag einer der Workshop-Gruppen war die Veranstaltung von keramikorientierten Workshops, die mit Begegnung eines Volkskünstlers verbunden sein kann – ein zugängliches Massenangebot, welches für einen individuellen Touristen und Touristengruppen geeignet ist.

Es könnte folgend verlaufen: der Kunde recherchiert nach Angeboten im Internet, indem er nach einer Idee für Schulausflug bzw. Studententrip oder auch Freizeitaktivität einzelner Personen sucht. Im Internet stößt er auf mehrere Vorschläge, so kann er einzeln und je nach Bedarf wählen. Eine telefonische Beratung mit dem Angebotsgeber wird auch geboten, um das Angebot zu präzisieren.
Der Kern der Idee ist die Begegnung mit einem Volkskünstler, der z.B. Töpferscheibendrehen, Porzellanbemalen macht, dann stellt er die mit Oppelner Muster geschmückte Fertigprodukte dar. Einerseits beobachtet die Empfängergruppe den Entstehungsprozess, andererseits erfährt sie, wie man mit Lehm arbeitet, wie die Produkte verziert werden. Dieses Angebot ist mit Lancierung sonstiger für diese Region typischen Produkte – **Regionale Küche** verbunden.
Dadurch setzen sich die Touristen mit dem Kulturerbe Oppelns auseinander. Das Kulturerbe wird gefördert und ins Massenbewusstsein eingeprägt. Die Teilnehmer selbst sind reich an Erfahrung und Andenken (z.B. durch Kauf eines bemalten Keramikstücks).

Opolskie wzory atrakcyjne dla nowych grup odbiorców

W jaki sposób możemy dotrzeć z opolskim wzorem do nowych grup klientów?
Pierwszą propozycją grupy warsztatowej była organizacja warsztatów ceramicznych połączona ze spotkaniem z twórcą ludowym – oferta masowa i łatwo dostępna, przeznaczona dla turysty indywidualnego i grupowego.

Usługa ta odbywałaby się w następujący sposób: klient wyszukuje ofertę w internecie, szukając pomysłu na wycieczkę szkolną lub wizytę studyjną lub zagospodarowanie czasu dla osób indywidualnych. Po wejściu na stronę internetową dostępny jest wybór jednej z kilku propozycji, dzięki którym możliwy jest indywidualny wybór, uzależniony od potrzeb. Oferowana jest również konsultacja telefoniczna z osobą sprzedającą usługę, pozwalająca na bardziej precyzyjne spersonalizowanie oferty.

Istotą pomysłu jest spotkanie z twórcą ludowym, który wykonuje np. pokaz toczenia na kole garncarskim lub malowania porcelany, a następnie prezentuje gotowe wyroby, ozdobione opolskimi wzorami. Z jednej strony grupa odbiorców obserwuje proces twórczy, z drugiej może doświadczyć pracy z gliną, a później zdobienia gotowych produktów. Oferta ta łączy się z promowaniem innych charakterystycznych dla regionu produktów – kuchni regionalnej.
Turyści dzięki temu poznają opolskie dziedzictwo, które jest promowane i kodowane w bardziej masowej świadomości, a sami uczestnicy mają pozytywne doświadczenia i pamiątkę (np. poprzez zakup malowanej ceramicznej pamiątki).

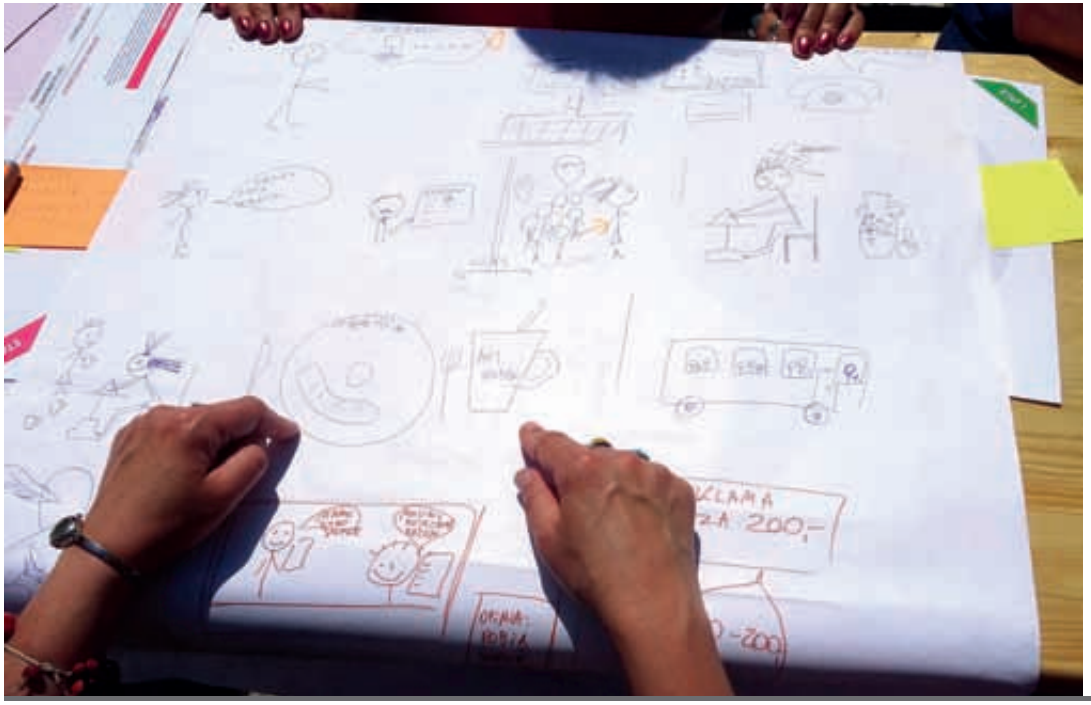

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Účastníci dílen v Leśnicy poukázali na skutečnost, že uspořádání několikadenních výletů **„po stopách keramiky“** by mohla být skvělá alternativa pro individuální odběratele, kteří jsou náročnější a vyhledávají novinky a autenticitu (včetně zahraničních zákazníků). Cílem této specifické služby by bylo vyjádření výjimečnosti malované opolské keramiky, které vysoká cena je opodstatněna unikátním a neopakovatelným charakterem produktu.
Dílny „po stopách keramiky“ by měly být založeny na silně turistickém trendu spojeným s potřebou získání nových zkušeností a vzdělávání a měly by umožnit ponoření se do světa tvůrců krásy. Čas věnovaný této cestě by umožnil ukázat, že opolská keramika je výjimečný produkt vyžadující velké množství představivosti a práce, a proto je jeho cena vysoká.
Účastníci výletu by se zúčastnili celého procesu vzniku malované keramiky, od okamžiku a místa vykopání hlíny a její zpracování, přes vytvoření konkrétních předmětů na hrnčířském kruhu až po seznámení se s historií opolského designu. Důležitým bodem by bylo také samostatné malování nádob s využitím dovedností a vědomostí získaných během výletu. Ve výsledku by byla vytvořena vlastní, individuálně navržená nádoba.

„Die Workshop-Teilnehmer in Leśnica haben darauf hingewiesen, dass die Veranstaltung mehrtätiger Ausflüge im Rahmen des **„Keramikwegs“** eine tolle Alternative für die einzelnen mehr anspruchsvollen, nach Neuigkeiten und Echtheit suchenden Empfänger sein könnten (darunter auch ausländische Kunden). Das Ziel dieses Angebots wäre sodann das Außergewöhnliche an der Oppelner Keramik zu zeigen und auszudrücken, dass man ein einzigartiges Produkt gekauft hat und daher loht es sich, dafür mehr zu bezahlen.
Grundlage des Workshops „Keramikweg“ sollten touristische Trends sein, die auf das Bedürfnis einer Erfahrung und Bildung antworten und ermöglichen, sich in die Welt der Künstler zu vertiefen. Die Zeit des Ausflugs wäre sodann ein Nachweis, dass die Oppelner Keramik ein außergewöhnliches Produkt ist, welches enorme Vorstellungskraft und Aufwand kostet, daher der hohe Preis. Die Teilnehmer wären an dem ganzen Malprozess da sein: ab dem Zeitpunkt und Ort der Lehmgewinnung sowie –bearbeitung, Drehen der Töpferscheibe bis zur Auseinandersetzung mit der Geschichte, des Musterentwerfens Oppeln. Ein wichtiger Punkt wäre auch selbständiges Bemalen der Gefäße, in dem man dazu Fähigkeiten und Wissen einsetzt, die man während des Ausflugs erlangt und diese entsprechend auf eigenes Gefäß überliefern kann.

Uczestnicy warsztatów w Leśnicy zwrócili uwagę, iż organizacja kilkudniowych wyjazdów „szlakiem ceramiki" stanowiłaby świetną alternatywę dla odbiorców indywidualnych, którzy są bardziej wymagający i szukający nowości oraz autentyczności (w tym także klientów zagranicznych). Celem tej specyficznej usługi byłoby wyrażenie wyjątkowości malowanej opolskiej ceramiki, za którą warto sporo zapłacić, bo w zamian otrzyma się unikatowy i niepowtarzalny produkt.

Warsztaty „szlakiem ceramiki" bazować powinny na mocno turystycznym trendzie związanym z potrzebą doświadczania oraz edukowania, mają umożliwić zanurzenie się w świecie twórców piękna. Czas poświęcony tej podróży pozwoliłby pokazać, że opolska ceramika jest wyjątkowym produktem, wymagającym dużego nakładu wyobraźni oraz pracy i stąd bierze się jej wysoka cena.

Uczestnicy wycieczki braliby udział w całym procesie powstania malowanej ceramiki: od momentu i miejsca wydobywania gliny i jej obróbki, wytwarzania konkretnych przedmiotów na kole garncarskim, po zapoznanie się z historią opolskiego wzornictwa. Ważnym punktem byłoby również samodzielne pomalowanie naczyń, wykorzystując w tym celu umiejętności i wiedzę nabytą podczas wyjazdu i przełożoną na własne spersonalizowane naczynie.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Vynikající marketingový produkt

Jakým způsobem můžeme předat dovednosti zdobení opolskými vzory, aby byly zajímavé pro současné odběratele?
Takové otázce čelila dílenská skupina v Leśnicy. V rámci bouřlivé diskuze bylo dohodnuto, že v současné době by největší vliv na odběratele mohla mít **vzdělávací hra** ve formě nabídky dostupné široké veřejnosti. Vytvoření vzdělávací hry zpřístupněné na chytrém telefonu by bylo vynikajícím propagačním produktem, díky němuž by bylo možné předat základní dovednosti a pravidla zdobení opolskými vzory i těm nejmladším uživatelům. Hra by využívala myšlenku spojování a přizpůsobování a také vybarvování jednotlivých prvků. Odběratelé by takto mohli volit produkty, které vyzdobí regionálními vzory.

Ein tolles Marketingprodukt

Wie können wir die mit Verzierung nach Oppelner Mustern verbundene Fähigkeiten weitergeben, damit diese für die gegenwärtigen Empfänger interessant werden?
Mit dieser Frage setzte sich die Workshop-Gruppe in Leśnica auseinander. Unter lebhaften Gesprächen wurde vereinbart, dass **ein bildungsorientiertes Spiel** den größten Einfluss als Massenangebot auf den Empfänger haben könnte. Ein großartiges Produktangebot wäre das bildungsorientierte Spiel im Smartfon, dadurch könnte man sogar zu den jüngsten Benutzer gelangen und ihnen die grundsätzlichen Fähigkeiten der Musterverzierung übermitteln. Dieses Spiel verbinde somit das Anpassen und Bemalen der einzelnen Elemente. Die Empfänger könnten auf diese Art und Weise Produkte wählen, die sie selbständig nach den Regionalmustern verzieren werden.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Świetny produkt marketingowy

W jaki sposób możemy przekazywać umiejętności zdobienia wzorami opolskimi, tak by były one interesujące dla współczesnych odbiorców?

Z tym pytaniem zmierzyła się grupa warsztatowa w Leśnicy. W czasie burzliwej dyskusji uzgodniono, iż współcześnie największy wpływ na odbiorcę miałaby **gra edukacyjna,** jako oferta masowo docierająca do odbiorcy. Stworzenie gry edukacyjnej dostępnej na smartfonie, byłoby znakomitym produktem promocyjnym, dzięki któremu można przekazać nawet najmłodszym użytkownikom podstawowe umiejętności i zasady zdobienia opolskimi wzorami. Gra wykorzystałaby pomysł łączenia i dopasowywania oraz kolorowania poszczególnych elementów. Odbiorcy mogliby w ten sposób wybrać produkty, które samodzielnie ozdobią wzorami regionalnymi.

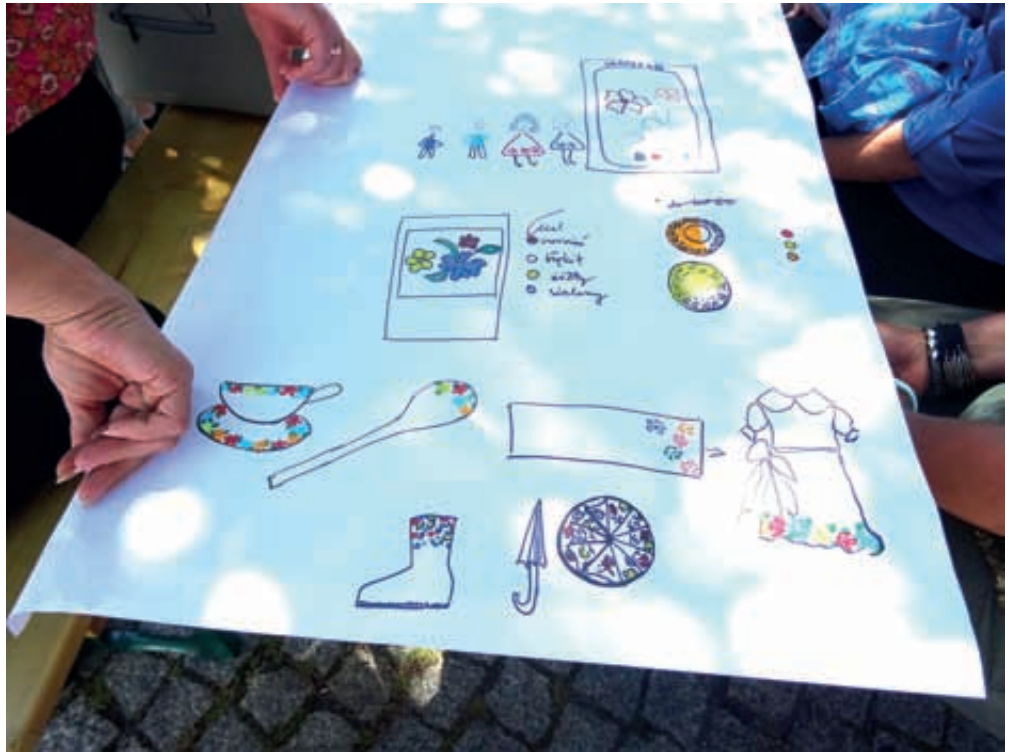

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Webinář by byl dokonalou metodou umožňující předávání dovedností zdobení opolskými vzory, takovým způsobem, aby byly zajímavé pro současného odběratele. Jednalo by se o nabídku zaměřenou na odběratele vyžadující kvalitu a individuální přístup - polské a zahraniční, obzvláště německé zákazníky.
Webinář je moderní forma předávání znalostí a setkání s „mistrem“, probíhá prostřednictvím internetu a vyžaduje dřívější přihlášku vyjadřující zájem o účast. Webinář probíhá živě on-line, umožňuje pokládání dotazů a jejich zodpovídání.
Návrh služby je založen na předpokladu, že zahraniční turisté, jež často mají své kořeny v opolském regionu, oceňují opolský porcelán, design, tradici a bez ohledu na vzdálenost se budou chtít naučit provádět zdobení.
Účast na webináři by mohla být prodávána v internetovém obchodě eBay, aukro, olx a na sociálních sítích včetně nabídky koupě samotného porcelánu a dalších užitných předmětů s tradičním opolským designem. Neocenitelnou výhodou této formy vzdělávání je skutečnost, že díky poskytování služby spojené s nehmotným kulturním dědictvím mohou vydělávat regionální společnosti nabízející internetové služby a dědictví se takto stane prvkem hospodářského rozvoje regionu.

Das Webinar wäre die hervorragende Methode zur Übermittlung der Fähigkeiten der Musterverzierung, damit diese für die gegenwärtigen Empfänger interessant werden. Dieses Angebot richtet sich an solche Empfänger, die Qualität fordern und als "Einzelne" betrachtet sein möchten. Das sind sowohl polnische als auch ausländische Kunden, insbesondere die Deutschen.
Das Webinar ist die gegenwärtige Wissensübermittlungsform sowie die Form der Begegnung mit dem "Meister". Man braucht nur Internet und Anmeldung der Teilnahme. Der Inhalt wird online übermittelt, man kann laufend Fragen stellen und Antworten bekommen. Das Projekt basiert auf der Annahme, dass die ausländischen Touristen, die meist an Oppeln durch ihre Familien gebunden sind, das Oppelner Porzellan, die Muster, Tradition zu schätzen wissen und keine Rücksicht auf die Entfernung nehmen. Sie möchten die Verzierung selbst erlernen.
Die Teilnahme am Webinar könnte online per eBay, Allegro, olx und soziale Medien verkauft werden. Das Porzellan selbst und sonstige mit dem Oppelner Muster verzierte Gegenstände sollten in den genannten Informationsportalen angeboten werden. Ein bedeutender Vorteil dieser Schulungsform ist die Tatsache, dass mit dem immateriellen Kulturerbe die lokalen Unternehmen durch online-Dienstleistungen verdienen können. Dadurch werde das Kulturerbe zu einem Bestandteil der Wirtschaftsentwicklung der Region.

Webinarium byłoby doskonałą metodą umożliwiającą przekazanie umiejętności zdobienia wzorami opolskimi, tak by były one interesujące dla współczesnego odbiorcy. Jest to oferta skierowana do odbiorców wymagających jakości i indywidualnego podejścia, klientów zarówno polskich, jak i zagranicznych, w szczególności niemieckich.

Webinarium to współczesna forma przekazu wiedzy i spotkania z „mistrzem", możliwa za pośrednictwem internetu i wymagająca wcześniejszego zgłoszenia chęci uczestnictwa. Treści przekazywane są „on-line", można na bieżąco zadawać pytania i otrzymywać odpowiedzi.

Projekt usługi bazuje na założeniu, że zagraniczni turyści, którzy często mają na Opolszczyźnie swoje korzenie, doceniają opolską porcelanę, wzory, tradycję i bez względu na odległość, chcą się sami nauczyć zdobienia.
Udział w webinarium mógłby być sprzedawany poprzez internetowy sklep eBay, allegro, olx i media społecznościowe, na których oferowana powinna być także sama porcelana oraz inne przedmioty użytkowe zdobione wzorem opolskim. Nieocenionym atutem tej formy szkoleniowej jest to, że na usłudze związanej z niematerialnym dziedzictwem kulturowym zarabiać mogą lokalne firmy oferujące usługi internetowe – dzięki czemu dziedzictwo stanie się elementem gospodarczego rozwoju regionu.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Budování vědomí o opolském designu a efektivní propagace

Jak můžeme budovat vědomí o opolském designu a efektivně jej propagovat, aby oslovil současné odběratele a upevnil identitu obyvatel? Této otázce čelila další dílenská skupina, jež rozhodla o nutnosti přípravy dvou návrhů pro dvě odlišné skupiny odběratelů, přičemž spojujícím motivem by měl být regionální produkt tj. tradiční slezský koláč. První varianta byla navržena pro širokou veřejnost, jedná se **o spojení potenciálu místní kuchyně a zdobení** a také vytvoření odkazu, jenž bude doprovázet prodej cukrářských výrobků v regionu. Počínaje vývěsními štíty, letáky, výstavními vitrínami, stoly až po stolní nádobí - všechny tyto prvky budou obsahovat opolský design. Balení a štítky by také měly obsahovat motivy vzoru a v krabičkách se bude nacházet popis původu květinového motivu spojeného zároveň s historií koláče. Regionální cukráři, jež se rozhodnou pro aktivní propagaci svých výrobků na festivalech v Polsku a v zahraničí, by měli prezentovat své produkty na stáncích s prvky opolského designu.

Aufbau des Bewusstseins des Oppelner Musters sowie eine wirksame Förderung

Wie können wir das Bewusstseins des Oppelner Musters aufbauen und es wirksam fördern, damit es an die gegenwärtigen Empfänger gelangt sowie deren Identität stärkt?
Mit dieser Frage setzte sich eine andere Workshop-Gruppe auseinander. Sie hat vorgeschlagen, dass unbedigt zwei Angebote vorbereitet sein müssen und zwar für zwei unterschiedliche Empfängergruppen. Ein Leitmotiv wäre hierzu der traditionelle schlesische Streuselkuchen. Die erste vorgeschlagene Möglichkeit für einen Massenempfänger war **die Verknüpfung des Potenzials der regionalen Küche mit der Verzierung.** Gründung einer Übermittlungsmöglichkeit beim Kuchenverkauf gehörte zum Vorschlag dazu. Alle Elemente, wie Schilder, Flayer, Schaufenster, Tische, gebrauchtes Tafelservice müssen mit den Oppelner Muster versehen werden. Die Verpackungen und Etiketten müssen auch mit den Oppelner Muster geschmückt sein. In der Verpackung findet auch eine Kurzschilderung der Geschichte des Streuselkuchens ihren Platz. Die Regionalkonditoren, die die Entscheidung treffen, ihre Erzeugnisse während der Events in Polen und im Ausland aktiv zu lancieren, sollten ihre Produkte auf Verkaufsständer präsentieren, die mit den Oppelner Muster geschmückt sind.

Budowa świadomości wzoru opolskiego i skuteczna promocja

W jaki sposób możemy budować świadomość wzoru opolskiego i skutecznie go promować, tak by trafiał do współczesnych odbiorców i wzmocnił tożsamość mieszkańców? Z tym pytaniem zmierzyła się kolejna grupa warsztatowa, która zaproponowała, iż koniecznie należy przygotować dwie propozycje, dla dwóch różnych grup odbiorców, a motywem łączącym powinien być inny produkt regionalny, czyli tradycyjny kołocz śląski.

Pierwszy wariant zaproponowany dla odbiorcy masowego to **połączenie potencjału lokalnej kuchni i zdobnictwa** oraz tworzenie przekazu, który towarzyszyć będzie sprzedaży wyrobów cukierniczych w regionie. Począwszy od szyldów, ulotek, witryn wystawienniczych, stołów, po używaną zastawę, wszystkie te elementy zawierać będą wzór opolski. Opakowania i metki również powinny być opatrzone motywami wzoru, a w pudełkach znajdować się będzie opis pochodzenia motywu kwiatowego połączonego jednocześnie z historią kołocza. Regionalni cukiernicy, którzy zdecydują się aktywnie promować swoje wyroby na festiwalach w Polsce i za granicą, powinni prezentować swoje produkty na stoiskach charakteryzujących się elementami opolskiego wzoru.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Druhá varianta navržena účastníky dílen je nabídka pro náročnějšího individuálního klienta. Cukrářské podniky by měly zařadit do své nabídky také přípravu dortů a zákusků obsahujících prvky opolského květinového motivu. Důležitý je aspekt propagace tradice spojené s personalizací a přizpůsobením nabídky ke konkrétní objednávce. Takto individuálně cílená nabídka bude široce propagovaná prostřednictvím distribuce publikací (gastronomické body, hotely, dětské koutky, společnosti zabývající se organizací oslav a eventů, svatební salóny, květinářství, apod.) Takovéto cukrářské výrobky by měly být prezentovány na cukrářských veletrzích v Polsku a zahraničí, díky čemu se rozšíří znalost vzoru mezi osobami mimo region.

Die zweite vorgeschlagene Möglichkeit ist ein Angebot für individuelle Kunden mit hohen Anforderungen. Die Konditoreien sollten Torten und Kuchen mit Elementen des Oppelner Blumenmusters machen. Eine wichtige Rolle spielt hier der Gesichtspunkt der Förderung von Tradition, die mit Personalisierung und Anpassung des Angebots an eine bestimmte Bestellung verbunden ist. Dieses individuell gerichtete Angebot wird durch Veröffentlichung, wie z.B. Restaurants, Hotels, Kinderspielplätze, Cateringbetriebe, Hochzeitskleidungsläden, Blumengeschäfte u.ä. unterstützt. Solche Konditorwaren sollten auf internationalen Messen in Polen und im Ausland präsentiert werden. Dadurch wachsen die Kenntnisse in Bezug auf das Muster unter Menschen, die an die Region nicht gebunden sind.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Drugi wariant zaproponowany przez uczestników warsztatu jest ofertą przeznaczoną dla bardziej wymagającego klienta indywidualnego. Przedsiębiorstwa cukiernicze powinny wprowadzić do swojej oferty przygotowanie tortów i ciast zawierających elementy opolskiego motywu kwiatowego. Ważny jest aspekt promocji tradycji połączonej z personalizacją i dostosowaniem oferty do konkretnego zamówienia. Ta indywidualnie kierowana oferta będzie promowana poprzez publikacje szeroko dystrybuowane (punkty gastronomiczne, hotele, bawialnie dla dzieci, firmy organizujące przyjęcia i eventy, salony sukien ślubnych, kwiaciarnie, itp.). Takie wyroby cukiernicze powinny być prezentowane na targach cukierniczych w Polsce i zagranicą, dzięki czemu będzie wzrastała znajomość wzoru wśród osób niezwiązanych z regionem.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Design a tradice - zde jsou emoce „Szikowne Gorolski Rynce" z Jablunkova

Mezinárodní folklórní setkání „Gorolski Święto" (Horalské slavnosti) je jedním z nejstarších festivalů lidové kultury regionu v České republice a nepochybně i největším organizovaným neziskovou organizací - Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego z Jabłonkowa (Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu v Jablunkově) - náš partner v rámci projektu Malované dědictví bez hranic. Neodmyslitelnou částí programu Horalských slavností jsou tzv. „Šikovné horalské ruce", tj. prezentace řemesel a ručních technik spojených s jejich prodejem. Organizátoři festivalu si uvědomují, že nejdůležitější na propagaci konkrétního řemesla je interakce mezi návštěvníky a tvůrci, jež se účastní festivalu. Možnost samostatného procvičení vlastních dovedností způsobí trvalejší zapamatování specifik konkrétního produktu a přinese účastníkům dobré zkušenosti. Po celou dobu konání festivalu se každý může stát aktivním účastníkem, může využít prezentace různých řemesel a ručních prací včetně příležitosti se je naučit.

Design und Tradition - hier sind die Emotionen "Szikowne Gorolski Rynce" aus Jablunkov

Das internationale Volkskunsttreffen "Gorolski Święto" (Fest der Bergbewohner) ist eins der ältesten Festspiele der Volkskultur der Tschechischen Republik und die größte Veranstaltung, die durch eine Nichtregierungsorganisation gemacht wird, sondern durch den Lokalen Kreis des Polnischen Kultur- und Bildungsvereins Jablunkov, unseren Partner im Projekt „Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen". Ein untrennbares Bestandteil des Programms "Gorolski Święto " bilden die sog. "Szikowne Gorolski Rynce" , das heißt Handwerks- und Handwerktechnikshows, die mit Verkauf verbunden sind. Es ist den Veranstalter bewusst, dass sie bei der Förderung eines Handwerks einen direkten Kontakt zu den beteiligten Empfänger finden müssen. Die Möglichkeit der Übung eigener Fähigkeiten führt dazu hin, dass die Eigentümlichkeit des Produkts und Aufbau der größten Erfahrung der Besucher im Gedächtnis bleiben. Im Laufe der Veranstaltung kann jeder ein aktiver Teilnehmer sein, die Shows in Bezug auf unterschiedliche Handwerke betrachten sowie dabei lernen.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Design i tradycja – tu są emocje „Szikowne Gorolski Rynce" z Jablunkova

Międzynarodowe Spotkanie Folklorystyczne „Gorolski Święto" jest jednym z najstarszych festiwali ludowej kultury regionu w Republice Czeskiej i niewątpliwie największym zainicjowanym przez organizację pozarządową - Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego z Jabłonkowa – nasz partner w projekcie Malowane dziedzictwo bez granic. Nieodłączną częścią programu „Gorolskigo Święta" są tzw. „Szikowne Gorolski Rynce", czyli pokazy rzemiosł i technik rękodzielniczych połączone z ich sprzedażą. Organizatorzy festiwalu zdają sobie sprawę, iż najważniejsze w popularyzacji danego rzemiosła jest nawiązanie interakcji odwiedzających z wytwórcami biorącymi udział w Festiwalu. Możliwość samodzielnego przećwiczenia własnych umiejętności spowoduje trwalsze zapamiętanie specyfiki danego produktu i zbudowanie maksymalnie dobrego doświadczenie dla osób odwiedzajacych. Przez cały czas trwania Festiwalu każdy może być aktywnym uczestnikiem, skorzystać z pokazu różnorodnych rzemiosł i rękodzielnictwa połączonego z możliwością ich nauki.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Během festivalu lze na jednotlivých stáncích, tzv. „chałpach“, tj. horalských chatách ochutnat ručně připravované tradiční regionální pokrmy a nápoje. „Šikovné horalské ruce“ jsou tedy jedním z nástrojů propagace místních výrobců v rámci stávající regionální Stezky tradic. Festival „Horalské slavnosti“ je také místem propagace držitelů certifikátu „Górolsko Swoboda regionální produkt®“ vydávaného v Mikroregionu Górolsko Swoboda. Díky své specifické atmosféře a pestrému programu je tato akce rozpoznatelná nejen v celé České republice a sousedních zemích, ale také v mnoha dalších evropských státech. I my jsme tam byli - ovce jsme stříhali, korbáče jsme pletli a tinkturu ochutnávali...

Während der Festspiele kann man die traditionellen hausgemachten Speisen und Getränke der Bergbewohner genießen, die in den Verkaufsständen, den sog. "chałpy" präsentiert werden. "Szikowne Gorolski Rynce" sind daher ein Werbungsinstrument für die lokalen Erzeuger, die sich auf dem Traditionsweg befinden. Die Festspiele "Gorolski Święto gilt auch als eine Förderungsstelle für die Inhaber des Zertifikats "Gorolsko Swoboda produkt regionalny®", welches in der Mikroregion Gorolsko Swoboda verliehen wird. Die Veranstaltung ist nicht nur in der Tschechischen Republik bekannt, sondern auch in den Grenzländer sowie sonstigen EU-Staaten und zwar wegen ihrer spezifischen Stimmung und einem abwechslungsreichen Programm. Auch wir waren dabei - haben die Schafe geschert, Zöpfe geflochten und Liköre gekostet...

http://www.gorolskiswieto.cz

Podczas festiwalu można spróbować na stoiskach „chałpach" góralskich własnoręcznie przyrządzanych, tradycyjnych potraw i napojów regionalnych. „Szikowne Gorolski Rynce" zatem są jednym z instrumentów promocji lokalnych wytwórców znajdujących się na istniejącym w regionie Szlaku Tradycji. Festiwal „Gorolskie Świeto" jest także miejscem promocji posiadaczy certyfikatu „Górolsko Swoboda produkt regionalny ®", nadawanego w Mikroregionie Górolsko Swoboda. Swoją specyficzną atmosferą i urozmaiconym programem impreza jest rozpoznawalna nie tylko w całej Republice Czeskiej i ościennych krajach, ale również w wielu innych państwach Europy.

I myśmy tam byli!! Owce strzygli, korbacze pletli i nalewek kosztowali…

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Obyvatelé Mikroregionu Górolsko Swoboda nadále pečují o své vlastní nářečí, specifickou horalskou kulturu a staleté tradice, propagují výjimečný charakter polsko-česko-slovenského příhraničí. Proto je v Mikroregionu zaváděn systém znakování místních produktů a certifikace ochrannou značkou s logotypem a podpisem: „Górolsko Swoboda regionální produkt®". Značku uděluje Místní skupina Polského kulturně-osvětového svazu z Jablunkova prostřednictvím Certifikačního výboru, jenž přijal velmi přísná kritéria, mimo jiné požadavek místního původu produktu a jeho vysoké kvality a také šetrnosti k životnímu prostředí.
Maximální využití místních surovin, tradiční výrobní techniky, vysoký podíl ruční práce, výjimečnost a autenticita produktu jsou zárukou vysoké kvality. Aktuálně značka byla udělena 37 produktům nebo skupinám produktů. Jedná se o řemeslné výrobky (ze dřeva, kovu, lnu, vlny, apod.) a také potravinářské, zemědělské a přírodní produkty (mléčné výrobky, masové výrobky, pečivo, nápoje, apod.).

Die Bewohner der Mikroregion Gorolsko Swoboda pflegen weiter die eigene Mundart, sie ist typisch für die Kultur der Bergbewohner. Sie pflegen auch die Tradition, sie lancieren die Eigenschaften des polnisch-tschechisch-slowakischen Grenzländergebiets. Deswegen wird in der Mikroregion das Markierungssystem lokaler Produkte eingeleitet, ferner wird die Schutzmarke zertifiziert, mit Logotyp und Unterschrift "Gorolsko Swoboda produkt regionalny®" versehen. Die Marke wird vom Lokalen Kreis des Polnischen Kultur- und Bildungsvereins Jablunkov verliehen. Der Zertifizierungsausschuss hat restriktive Kriterien eingesetzt, z.B. es muss ein umweltfreundliches Lokalprodukt sein.
Für die hohe Qualität des Produkts sprechen: maximale Inanspruchnahme lokaler Rohstoffe, traditionelle Erzeugungstechnologien, Engagement der Handarbeit, Besonderheit und Echtheit. Zur Zeit wurde die Marke an 37 Produkten bzw. Produktgruppen verliehen. Es sind Handwerksprodukte (aus Holz, Metall, Leinen, Baumwolle u.ä.) sowie Lebensmittel, landwirtschaftliche und natürliche Mitteln (Milch- und Eierprodukte, Fleischwaren, Gebäck, Getränke u.ä.).

http://www.gorolskiswieto.cz

Mieszkańcy Mikroregionu Górolsko Swoboda nadal pielęgnują własny dialekt, specyficzną góralską kulturę oraz wiekowe tradycje, promują wyjątkowy charakter polsko – czesko – słowackiego pogranicza. W tym celu w Mikroregionie wdrażany jest system znakowania miejscowych produktów i certyfikowania ich marką ochronną, oznakowaną logotypem i podpisem: „Górolsko Swoboda produkt regionalny®". Markę przyznaje MK PZKO Jabłonków, którego Komisja Certyfikacyjna przyjęła restrykcyjne kryteria, m.in. zawierające wymóg miejscowego pochodzenia produktu i jego wysokiej jakości oraz wymóg przyjazny dla środowiska naturalnego.
Maksymalnie duże wykorzystanie lokalnych surowców, tradycyjne techniki wytwórcze, zaangażowanie pracy ręcznej, wyjątkowość i autentyczność produktu są gwarancją wysokiej jakości. Obecnie markę przyznano 37 produktom lub grupom produktów. Są to wyroby rzemieślnicze (z drewna, metali, lnu, wełny itp.) oraz produkty spożywcze, rolnicze i naturalne (nabiał, przetwory mięsne, pieczywo, napoje itp.).

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Agnieszka Okos – lidová tvůrkyně

Kdo nás zastupuje?

Obyvatelka vesnice Przywory v obci Tarnów Opolski se inspirovala babičkou, jež se zabývala lidovou tvorbou. Právě zmíněnou babičku a tetu pozorovala při práci a díky ním se v ní probudila chuť ke kultivaci rodinné tradice. Momentálně aktivně působí ve Sdružení lidových tvůrců, kde plní funkci jednatelky. Pro přijetí do představenstva byla tvorba Agnieszky podrobena detailnímu hodnocení výborem složeným z etnografů, umělců a znalců lidového umění z celé země. V současné době se může pochlubit tím, že její ruční práce jsou považovány za autentické, jsou tvořeny v souladu se zásadami lidového umění, s pečlivostí o každý i ten nejmenší detail.

Svojí tvorbou a láskou k tradici tvůrkyně podporuje Muzeum opolské vesnice, kde vede kroužek a dílny zdobení porcelánu a kraslic. Čím dál častěji upravuje dobře známý opolský design, aby získal novodobou dimenzi. Má také zkušenosti s malováním nábytku opolskými květinovými motivy, malováním bižuterie, vánočních ozdob, kuchyňských příslušenství a dalších užitkových předmětů. Tvorba Agnieszky byla oceněna společností Poczta Polska, jež umístila fotografii kraslice na poštovní známce v rámci sběratelské limitované edice.

Agnieszka Okos: „Lidové umění, tradice a lidové zvyky mi byly blízké od nejmladších let mého dětství. Pečované rodiči ponechaly obrovský potenciál a formovaly můj světonázor. Aktivně se podílím na pokračování a šíření specifických obřadů kultivovaných v Opolském Slezsku. Mojí vášní je malování porcelánu opolskými lidovými motivy, „škrábání“ opolských kraslic. Zábava designem mi dává spoustu potěšení a vyvíjí kreativitu“.

Agnieszka Okos - Volkskünstlerin

Wer vertritt uns?

Sie wohnt in Przywory, Gemeinde Tarnów Opolski und wurde von ihrer Großmutter inspiriert, die sich mit Volkssachen beschäftigte. Sie hat eben ihre Großmutter und ihre Tanten bei der schöpferischen Arbeit beobachtet. Sie haben in Agnieszka die Pflege der Tradition eingeimpft. Nun wirkt sie aktiv im Volkskunstverein als Vorstandsmitgliederin. Um diese besondere Stelle bekleiden zu können, wurden Agnieszkas Werke ausführlich bewertet. Der Bewertungsausschuss setzte sich aus Ethnografen, Künstlern und Volkskunstkennern aus ganz Polens zusammen. Sie kann sich jetzt der Tatsache rühmen, dass das gemachte Kunstwerk für authentisch erklärt wird und nach den Prinzipien der Volkskunst entsteht sowie dass jedem einzelnen Element besondere Sorgfalt geschenkt wird.

Mit ihrer Kunst und Traditionsleidenschaft fördert sie das Museum Oppelner Dorfes, indem sie Lehrveranstaltungen und Workshops zum Thema Porzellan- und Ostereierverzierung macht. Immer öfter bearbeitet sie die bekannten Musterformen Oppelns in gegenwärtige Dimensionen. Sie hat auch Erfahrung in Verzierung von Möbelstücken mit Blumen-, Schmuck-, Christbaumkugeln-, Küchenmuster und Ähnliche. Das Postamt Polens hat die Kunst von Agnieszka wertgeschätzt und eine Aufnahme ihres bemalten Osterei als Briefmarke herausgestellt und zwar als limitierte Sammlerausgabe.

Agnieszka Okos: „Die Volkskunst, Tradition und Bräuche, all das war mir seit meiner Kindheit sehr nah. Dies wurde durch Eltern gepflegt – nun haben mir diese ein reiches Potenzial hinterlassen und meine Weltanschauung gestaltet. Ich beteilige mich aktiv an Fortführung und Verbreitung der für Oppelner Schlesien typischen Bräuche. Meine Leidenschaft ist das Porzellanbemalen mit Oppelner Volksmotiven, Auskratzen Oppelner Ostereier. Die Beschäftigung damit macht mir viel Spaß und entwickelt meine Kreativität.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Kto nas reprezentuje?

Agnieszka Okos – twórca ludowy

Mieszkanka Przywór (Gmina Tarnów Opolski) zainspirowana przez babcię, która zajmowała się twórczością ludową. To właśnie ją i swoje ciotki podglądała podczas pracy i to właśnie one zaszczepiły w niej chęć kultywowania rodzinnej tradycji. Obecnie aktywnie działa w Stowarzyszeniu Twórców Ludowych, pełniąc w nim funkcję członka zarządu. By zasiadać w tak zaszczytnym gronie, twórczość Agnieszki poddana została szczegółowej ocenie komisji składającej się z etnografów, artystów i znawców sztuki ludowej z całego kraju. Obecnie może poszczycić się tym, iż wykonywane rękodzieło uznaje się za autentyczne, zgodne z zasadami sztuki ludowej oraz wykonywane z dbałością o każdy nawet najdrobniejszy szczegół. Swoją twórczością i zamiłowaniem do tradycji wspiera Muzeum Wsi Opolskiej prowadząc zajęcia i warsztaty zdobienia porcelany i kroszonek. Coraz częściej jednak to dobrze poznane wzornictwo opolskie, przetwarza by nadać mu współczesny wymiar. Posiada również doświadczenie w malowaniu mebli w opolskie kwiatowe wzory, biżuterii, bombek, akcesoriów kuchennych i innych rzeczy codziennego użytku. Twórczość Agnieszki została doceniona przez Pocztę Polską, która zamieściła zdjęcie kroszonki na znaczku pocztowym kolekcjonerskiej edycji limitowanej.

Agnieszka Okos: „Sztuka ludowa, tradycje i zwyczaje ludowe były mi bliskie od najmłodszych lat dzieciństwa. Pielęgnowane przez rodziców - obecnie zostawiły ogromny potencjał i ukształtowały mój światopogląd. Aktywnie biorę udział w kontynuowaniu i rozpowszechnianiu charakterystycznych obrzędów kultywowanych na Śląsku Opolskim. Moją pasją jest malowanie porcelany w opolskie motywy ludowe, "szkrobanie" opolskich kroszonek. Zabawa z tym wzornictwem daje mi sporo przyjemności i rozwija”.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Obec Gogolin - příklad využití opolského designu, krojů a tradice

Příkladem systematického a koherentního využití regionálních vzorů, krojů a tradice je obec Gogolin. Zdejší obyvatele se ztotožňují s regionální kulturou a tradicí, což se projevuje jak v rámci organizovaných akcí a dílen, tak přímo na veřejných prostranstvích.
Na gogolinských veřejných prostranstvích se nachází mnoho prvků přímo navazujících na místní tradici a kulturu. Zvětšená verze malovaného šálku se nachází v Gogolině (hned u Obecního kulturního střediska a památníku Karolinky), tvoří tzv. landmark, tj. orientační bod, jenž zároveň charakterizuje obec a ukazuje dovednosti obyvatel. Na veřejných prostranstvích lze najít také kraslice, z jejich malování se postupně vyvinulo zdobení porcelánu (v parku vedle Svatyně sv. Jacka v obci Kamień Śląski a v centru Gogolina). Typické pro tuto obec jsou také nástěnné malby, např. na obytných a veřejných budovách (školy, mateřské školy, knihovny).
V centru Gogolina se nachází Hotel Vertigo, jehož vnější vzhled navazuje na památné vápencové pece, jež stojí v jeho nedaleké blízkosti. Toto výjimečné místo láká turisty nejen vnější fasádou, ale také drahocenným vnitřkem. V hotelu se nacházejí netypické pokoje, jejichž vzhled a názvy navazují na populární evropská města, mj. Paříž, Londýn, Řím, včetně několika polských, jako třeba Krakov nebo Gogolin. V pokoji Goglin lze najít fototapetu Karolinky a Karlika, čtyři ručně malované dlaždice s opolskými květinami a nástěnné hodiny navazující na regionální design.

Gemeinde Gogolin – ein Beispiel für die Inanspruchnahme des Musterentwerfens, Volkskleidung und Tradition

Ein Beispiel für systematische und zusammengebundene Inanspruchnahme der regionalen Muster, Kleidung und Tradition ist die Gemeinde Gogolin. Ihre Einwohner identifizieren sich mit der regionalen Kultur und Tradition. Dies bezeugen sie durch Veranstaltung vieler Events, Workshops und öffentlichen Raums.
Der öffentliche Raum von Gogolin ist reich an mit regionaler Kultur und Tradition verbundenen Elemente. Eine skalierte bemalte Tasse steht in Gogolin (beim Gemeindezentrum für Kultur und Karolinka - Denkmal) in Form des sog. Landmarks: Symbol des Ortes und der Fähigkeit seiner Bewohner. In dem öffentlichen Raum treten auch die Ostereier auf, denn auf deren Basis ist die Idee der Porzellanverzierung entstanden (Parkanlage am Sanktuarium des hl. Hyazinth und Innenstadt Gogolins). Typisch für diese Gemeinde ist auch die Wandmalerei, wie z.B. an den Wohngebäuden und den öffentlichen Einrichtungen (Schulen, Kindergärten, Bibliotheken).
In der Stadtmitte von Gogolin befindet sich das Hotel Vertigo, welches von Außen an die in der Nähe stehenden historischen Kalköfen erinnert. Dieses außergewöhnliche Gebäude lockt Touristen nicht nur wegen seiner Fassade, sondern auch wegen den bedeutenden Innenräumen. Im Hotel gibt es untypische Räume, in denen man auf die bekanntesten Städte Europas stößt, u.a. Paris, London, Rom, darunter auch polnische Städte wie Krakau oder Gogolin. Im Hotelraum Gogolin ist die Fototapete von Karolinka und Karlchen, auch vier Fliesen mit Oppelner Blumenmuster handbemalt sowie eine Wanduhr, die sich auf die regionalen Muster bezieht.

Gogolin - przykład wykorzystywania opolskiego wzornictwa, strojów i tradycji

Przykładem systematycznego i spójnego wykorzystania regionalnych wzorów, strojów i tradycji jest Gmina Gogolin. Mieszkańcy utożsamiają się z regionalną kulturą i tradycją, a przejawia się to zarówno w organizowanych imprezach, warsztatach, jak i przestrzeni publicznej.

Gogolińska przestrzeń publiczna bogata jest w elementy nawiązujące do lokalnej tradycji i kultury. Przeskalowana malowana filiżanka znajduje się w Gogolinie (tuż obok Gminnego Ośrodka Kultury i pomnika Karolinki) jako tzw. Landmark charakteryzujący miejscowość i pokazujący jednocześnie umiejętności jej mieszkańców. W przestrzeni pojawiają się także kroszonki, z malowania których ewoluowało zdobienie porcelany (w parku obok Sanktuarium św. Jacka w Kamieniu Śląskim oraz w centrum Gogolina). Charakterystyczne dla tej gminy są również ścienne malowidła, np. na budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, biblioteki).

W centrum Gogolina znajduje się Hotel Vertigo, którego zewnętrzny wygląd nawiązuje do zabytkowych pieców wapiennych stojących w jego sąsiedztwie. To wyjątkowe miejsce przyciąga turystów nie tylko zewnętrzną fasadą, ale również niebagatelnym wnętrzem. Hotel posiada nietypowe pokoje, których wygląd i nazwa nawiązują do popularnych europejskich miast m.in. Paryża, Londynu, Rzymu, w tym kilku polskich takich jak Kraków, czy Gogolin. W pokoju Gogolin znajduje się fototapeta Karolinki i Karlika, cztery kafelki ręcznie malowane w opolskie kwiaty oraz zegar ścienny nawiązujący do regionalnego wzornictwa.

Fot. Gmina Gogolin

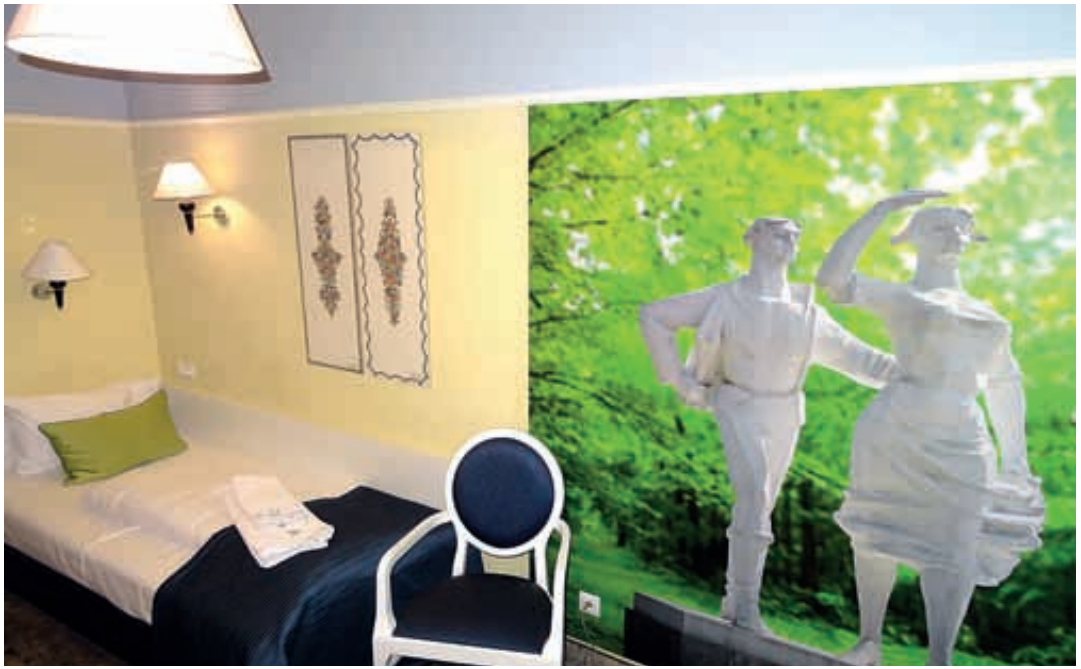

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Prolomení lidové symetrie aneb jak efektivně vytvořit, prezentovat a prodat tradiční lidový produkt v současném stylu?

Agnieszka Pyka-Goldner – projektanta a ilustrátorka, absolventka Ústavu umění Opolské univerzity, účastníce dílen v uměleckých ateliérech Bauhaus-Universität Weimar a členka Handwerkskammer Erfurt. Vášeň pro umění, radost z navrhování a obrovská láska k tradici způsobily, že vytvořila značku PYKA art&design®. Umělecká činnost Agnieszky zahrnuje malování porcelánu, vytváření ilustrací a různých grafických návrhů.

V její nabídce lze najít produkty s prvky tradičního opolského designu, jedná se ale o personalizované a unikátní výrobky. Jako grafička se podílela na realizaci mnoha projektů, mimo jiné třikrát připravila projekt obalu CD pro skupinu PECTUS, dále pak se věnuje knižním ilustracím, projektům nástěnných tapet, oděvnímu designu. Mnohokrát organizovala umělecké dílny pro děti a dospělé se zaměřením na malování porcelánu a keramiky.

Na svých internetových stránkách mluví o sobě: „Láska k tradici a regionu Opolska, kde jsem vyrůstala, se stala hlavní inspiraci pro vznik mé série květinových kompozicí. Nezabývám se reprodukcí lidových vzorů, jsou pro mě zázračným důkazem toho, že díky kreativní představivosti, prolomení zásad symetrie a zkušenostem (...) lze tvořit originální, autorské kompozice“. Tato slova jsou kvintesencí činnosti Agnieszky Pyky-Goldner.

Fot. Agnieszka Pyka-Goldner

Durchbruch in der Volkssymmetrie, also wie kann man ein Volkswerk im gegenwärtigen Stil erfolgreich erschaffen, darstellen und verkaufen?

Agnieszka Pyka-Goldner, Designerin und Illustratorin, Absolventin des Instituts für Kunst der Oppelner Universität, Teilnehmerin an Workshops in Ateliers der Universität Bauhaus zu Weimar sowie Mitgliederin der Handwerkskammer Erfurt. Ihre Kunstleidenschaft, große Traditionsliebe haben dazu beigetragen, dass sie die Marke PYKA art & design® entwickelt hat. Die künstlerische Tätigkeit von Agnieszka erzählt vom Porzellanmalen, Bildentstehung und unterschiedlichen grafischen Projekten.

In ihrem Angebot stehen Produkte mit Elementen traditioneller Verzierungen Oppelns. Diese werden personalisiert und sind dann einzigartig. Als Grafikerin hat sie zahlreiche Projekte geführt, u.a. drei Projekte des CD-Umschlags für die PECTUS-Band, Buchabbildungen, Wandtapetenentwürfe, Kleidungsdesign. Sie hat für Kinder und Erwachsene mehrmals Workshops veranstaltet, um Porzellan und Keramik zu bemalen. Auf der Homepage sagt sie von sich selber: „Meine Liebe in Bezug auf Tradition und Oppelner Region, wo ich aufgewachsen bin, wurde zur Hauptanregung, damit meine Blumenzusammensetzungen entstehen. Ich kopiere nicht die Volksmuster - sie sind ein toller Beweis, dass man durch Kreativität, Durchbruch der Symmetrieregeln und Erfahrung (…) neue persönliche Stücke erschaffen kann.“ Diese Worte bilden den Leitfaden der Tätigkeit von Agnieszka Pyka-Goldner.

Przełamanie ludowej symetrii, czyli jak skutecznie stworzyć, zaprezentować i sprzedać tradycyjny produkt ludowy we współczesnym stylu?

Agnieszka Pyka-Goldner – projektantka i ilustratorka, absolwentka Instytutu Sztuki Uniwersytetu Opolskiego, uczestniczka warsztatów w pracowniach artystycznych Uniwersytetu Bauhausu w Weimarze oraz członek Handwerkskammer Erfurt. Pasja do sztuki, radość z projektowania i wielka miłość do tradycji spowodowały, że stworzyła markę PYKA art&design®. Działalność artystyczna Agnieszki opowiada o malowaniu porcelany oraz kreowaniu ilustracji i różnorodnych projektów graficznych.

W swej ofercie proponuje produkty, które posiadają elementy tradycyjnych zdobień opolskich, ale są indywidualizowane i unikatowe. Jako grafik ma za sobą wiele zrealizowanych projektów, m.in. trzykrotny projekt okładki CD dla zespołu PECTUS, ilustracje do książek, projekty tapet ściennych, design na ubraniach. Wielokrotnie organizowała dla dzieci i dorosłych warsztaty artystyczne z malowania porcelany i ceramiki.

Na stronie internetowej mówi o sobie: „Miłość do tradycji i regionu Opolszczyzny, gdzie dorastałam, stała się główną inspiracją do powstania mojej serii kwiatowych kompozycji. Nie zajmuję się powielaniem ludowych wzorów – są one dla mnie cudownym dowodem na to, że dzięki kreatywnej wyobraźni, przełamaniu zasad symetrii i doświadczeniu (…) można tworzyć oryginalne, autorskie kompozycje". Słowa te są kwintesencją działalności Agnieszki Pyki-Goldner.

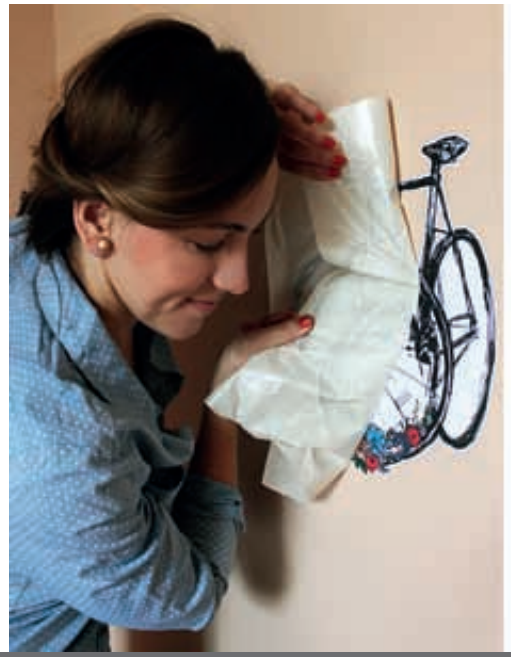

Fot. Agnieszka Pyka-Goldner

Opolská dobrá praxe

Manufaktura Makaronu sp. z o.o. sp.k před čtyřmi lety vytvořila značku „Śląski Bifej" určenou pro spotřebitele, jež oceňují kvalitu, zdraví a především přírodní potraviny. Hlavní sídlo společnosti se nachází v Krośnicy, výrobní závod pak ve vesnici Kadłub u města Strzelce Opolskie. Podnik Krystiana Stasia zaměstnává pouze několik osob, vyrábí vynikající, tradiční těstoviny, 100% přírodní, s využitím pouze čerstvých vajec z podestýlkového chovu. Díky procesu pomalého sušení těstoviny mají vynikající chuť a výživové hodnoty, doplněním je ruční balení, jež zaručuje nejvyšší kvalitu.

Opolskie Dziouchy (Opolská děvčata) je projekt propagující mladé umělce a designéry spojené s Opolím a regionem Opolska. Produkty s tímto logem se vyznačují moderní formou spojenou s tradičním regionálním designem, v němž i ten nejmenší detail je vyroben s výjimečnou precizností. Na projekt dohlíží sedm jedinečných děvčat, která jsou hrdá na to, kdo jsou a odkud pocházejí, kde bydlí a tvoří. Každý den se setkávají s kreativními lidmi, kteří realizují své vášně v regionu Opolska. Spolupracují mimo jiné se společnostmi: Marta Stopikowska Art., Kocia Chata Pracownia Artystyczna, Pracownia Lalek Kamili Pytlik, Ludowe Opole nebo Fleur Design.

Před třemi lety ve vesnici Krasiejów vznikla lokální společnost **Tradycyjnie Robione**, jež investovala do rekonstrukce staré pekárny bývalého obecního družstva, přičemž zachovala její tradiční charakter, mimo jiné keramickou chlebovou pec vytápěnou uhlím. Majitelé pekárny přikládají zvláštní pozornost každému z výrobních procesů, tj. přípravě kvásku, fermentaci, hnětení těsta, kynutí nebo vkládání a vyjímání chleba z pece na dřevěné sázecí lopatě. Většina prací se vykonává ručně, využívá se tradiční technologie založené na přírodních procesech fermentace. Díky tomu je pečivo déle čerstvé, nedrobí se při krájení a má jedinečnou chuť a vůni. Jedná se o pekárnu s duší, jež vychází vstříc očekáváním uvědomělých spotřebitelů, spojuje tradicí vypékání pečiva s propagací místního opolského designu.

Die guten Praktiken Oppelns

Die Nudelmanufaktur GmbH (Manufktura Makaronu Sp. z o.o.) hat vor vier Jahren die Marke „Śląski Bifej" (Schlesiens Buffetschrank) gegründet und dabei an Kunden gedacht, die die Tradition, Gesundheit und vor allem natürliche Ernährungsstoffe hochschätzen. Der Hauptsitz befindet sich in Krośnica, der Herstellungsbetrieb in Kadłub bei Strzelce Opolskie. Im Betrieb von Krystian Stas sind einige Menschen beschäftigt, die köstliche, traditionelle Nudeln 100% natürlich herstellen. Für die Herstellung werden nur frische Eier aus Bodenhaltung benutzt. Der Prozess ihrer langsamen Trocknung führt dazu hin, dass die Nudeln geschmackliche nährwertige Vorzüge haben, die handgemachte Verpackung sorgt wiederum für die höchste Qualität.

Opolskie Dziouchy (Oppelner Madl) ist ein - junge Künstler und Designer Oppelns und Oppelner Region - förderndes Projekt. Produkte mit diesem Logo kennzeichnen die neueste Form in Verbindung mit traditionellem Regionalmuster, in dem das kleinste Detail präzise ausgeführt wird. Am Projekt sind sieben Madl beteiligt, die auf sich selber, auf ihre Abstammung, ihren Wohnort stolz sind. Sie begegnen jeden Tag den kreativen Menschen, die in der Oppelner Region ihren Leidenschaften nachgehen. Sie arbeiten zusammen mit u.a. solchen Firmen, wie: Marta Stopikowska Art., Kocia Chata Pracownia Artystyczna, Pracownia Lalek Kamili Pytlik, Ludowe Opole bzw. Fleur Design.

Es ist vor drei Jahren in Krasiejów eine lokale Gesellschaft: „**Tradidionelle Erstellt**" entstanden, die in die Modernisierung einer alten kommunalen Bäckerei investierte und den traditionellen Charakter, wie keramischer Backofen auf Kohle behalten hat. Für die Eigentümer der Bäckerei spielt jeder Herstellungsprozess eine wichtige Rolle, d.h. Vorbereitung des Gärstoffs, Gärung, Teigherstellung, Lagerung, Einlegen und Herausnahme des Brotes auf einer Holzschaufel. Die meisten Tätigkeiten werden handgemacht und die angewandten traditionellen Technologien stützen sich auf natürlichen Gärungsprozessen. Dadurch bleibt das Gebäck länger frisch, zerkrümelt nicht beim Schneiden, hat ein einmaliges Aroma und einzigartigen Geschmack. Es ist eine Bäckerei mit Seele, sie kommt den Erwartungen von bewussten Kunden entgegen und verbindet die traditionelle Gebäckart mit Förderung lokaler Musterformen Oppelns.

Opolskie dobre praktyki

Manufaktura Makaronu sp. z o.o. sp.k cztery lata temu stworzyła markę „Śląski Bifej" z myślą o konsumentach, którzy cenią tradycję, zdrowie a przede wszystkim naturalną żywność. Główna siedziba firmy mieści się w Krośnicy, a zakład produkcyjny znajduje się w Kadłubie pod Strzelcami Opolskimi. Przedsiębiorstwo Krystiana Stasia zatrudnia niespełna kilka osób, a produkuje znakomite, tradycyjne makarony w 100% wytwarzane naturalnie, wykorzystując w tym celu wyłącznie świeże jaja z chowu ściółkowego. Proces powolnego suszenia sprawia, iż makaron zachowuje znakomite walory smakowe i odżywcze, a dzięki ręcznemu pakowaniu otrzymuje najwyższą jakość.

http://slaski-bifej.pl

Opolskie Dziouchy to projekt promujący młodych artystów i designerów związanych z Opolem i Opolszczyzną. Produkty sygnowane tym logo cechują się nowoczesną formą połączoną z tradycyjnym regionalnym wzornictwem, w którym nawet najdrobniejszy detal wykonany jest z nadzwyczajną precyzją. Nad projektem czuwa siedem nietuzinkowych „dziouch", które są dumne z tego kim są, z jakiego miejsca pochodzą, gdzie mieszkają i tworzą. Codziennie spotykają na swej drodze kreatywnych ludzi, którzy realizują swoje pasje na Opolszczyźnie. Współpracują m.in. z: Marta Stopikowska Art., Kocia Chata Pracownia Artystyczna, Pracownia Lalek Kamili Pytlik, Ludowe Opole, czy Fleur Design.

Trzy lata temu w Krasiejowie powstała lokalna spółka **Tradycyjnie Robione**, która zainwestowała w modernizację starej po-geesowskiej piekarni zachowując jej tradycyjny charakter m.in. ceramiczny piec chlebowy opalany węglem. Właściciele piekarni przywiązują szczególną uwagę do każdego z procesów produkcyjnych tj. stawianie zakwasu, fermentacja, wyrabianie ciasta, czy wkładanie i wyjmowanie chleba z pieca na drewnianej łopacie. Większość prac wykonywana jest ręcznie, a stosowane tradycyjne technologie oparte są na naturalnych procesach fermentacyjnych. Dzięki temu pieczywo zachowuje dłuższą świeżość, nie kruszy się podczas krojenia oraz posiada niepowtarzalny swoisty smak i zapach. To piekarnia z duszą, która wychodzi naprzeciw oczekiwaniom świadomych konsumentów łącząc tradycję wypieku pieczywa z promocją lokalnego wzornictwa opolskiego.

http://opolskiedziouchy.pl

V úzkém centru Opolí se nachází několik důležitých bodů, kde lze koupit originální a zároveň opolské suvenýry. Mezi takovéto body bezesporu patří **Cepelia Opolska**, kde jsou propagovány zároveň ručně dělané lidové umělecké výrobky založené na polské tradici a také současné ručně vyráběné produkty. Cepelia Opolska po mnoho let byla družstvo, nicméně aktuálně vzhledem k hospodářským proměnám funguje jako soukromý podnik.

https://www.facebook.com/ludoweopole

Galeria Rękodzieła Ludowe Opole má ve své nabídce krásné a unikátní výrobky pro výzdobu a každodenní využití. Jsou vyráběny lidovými tvůrci, jež svůj talent a lásku k tradici svého regionu vkládají s velkou precizností do svých výrobků. Ruce umělců ve spojení s jejich citlivostí a představivostí tvoří svět malovaných luk a zahrad, přenášejí do tvaru hrníčku, šálku nebo džbánku věneček z máků, sedmikrásek, pivoněk nebo straček, umísťují je do jemných kompozic listů, kalichů, okvětních lístků a stonků. Ty překrásně zdobené předměty dávají každého dne chvíli radosti svým uživatelům.

Dalším místem, jež byste měli navštívit v Opolí, je **Cepelianka Opolska**, která se nachází v Krakovské ulici. Toto místo vzniklo z vášně a lásky k ručnímu regionálnímu řemeslu a je dokonalým důkazem toho, že lidové umění i přes stereotyp není pouze skanzen. Sortiment obchodu zahrnuje zároveň výrobky s prvky polského lidového umění, ale také opolský ručně malovaný porcelán a keramiku z města Bolesławiec. Unikátní předměty vyrobené výtečnými projektanty a lidovými tvůrci jsou dostupné široké veřejnosti. I ten nejnáročnější zákazník zde něco pro sebe najde.

In der Stadtmitte von Oppeln befinden sich einige wichtigen Stellen, wo man die originellen Andenken Oppelns kaufen kann. Dazu gehört **Cepelia Opolska**: ein Geschäft mit volkstümlichen und künstlerischen Artikeln, die nach der polnischen Tradition und gegenwärtigem Handwerk hergestellt werden. Cepelia war viele Jahre hindurch eine Genossenschaft, aber heutzutage funktioniert sie infolge des Wirtschaftswandels als Privatunternehmen.

Die Volkshandwerksgalerie Oppeln hat in ihrem Angebot schöne und einzigartige Produkte, die als Deko bzw. für den Alltag genutzt werden. Hierzu wirken die Volkskünstler. Die handgemachten Werke widerspiegeln ihre Begabung, Traditionsliebe. Die Hände der Künstler, ihre Sensibilität, Fantasie schaffen eine Welt bunter Wiesen und Gärten, dies verbinden sie mit folgenden Formen: Becher, Tasse, Kännchen, Mohnblumen-, Gänseblümchen-, Pfingstrosen- und Ritterspornkränze. Dazu machen sie Blätter, Kelche, Stiele. Die handgemachten schönen Werke bereiten viel Vergnügen im Alltag.

Eine nächste Stelle, die man unbedingt besuchen muss, ist die **Cepelianka Opolska**, die sich in ul. Krakowska befindet. Diese Stelle entstand aus Leidenschaft, denn regionale Handwerke ein guter Nachweis dafür sind, dass Volkskunst kein Freilichtmuseum, wie viele meinen, ist. In dem Geschäft finden wir Produkte mit Elementen der polnischen Volkskunst, die handbemalte Porzellan Oppelns sowie die Bunzlauer Keramik. Die durch die Designer und Volkskünstler gemachten einzigartigen Gegenstände sind für alle zugänglich. Sogar ein anspruchsvoller Kunde findet hier etwas für sich.

http://cepeliaopolska.pl

W ścisłym centrum Opola znajduje się kilka ważnych punktów, w których można nabyć oryginalne, a zarazem opolskie pamiątki. Do takich punktów niewątpliwie należy **Cepelia Opolska,** w której promowane są zarówno wyroby ludowego rękodzieła artystycznego oparte na polskiej tradycji jak i współczesne wyroby rękodzielnicze. Cepelia przez wiele lat była spółdzielnią, ale obecnie w wyniku przemian gospodarczych funkcjonuje jako prywatne przedsiębiorstwo.

Fot. Stowarzyszenie Kraina św. Anny

Ludowe Opole - Galeria Rękodzieła posiada w swojej ofercie piękne i unikatowe wyroby służące dekoracji i przeznaczone do użytku codziennego. Tworzone są przez twórców ludowych, którzy swój talent i miłość do tradycji swojego regionu z precyzją odtwarzają w swoich wyrobach. Ręce artystów w połączeniu z ich wrażliwością, wyobraźnią tworzą świat malowanych łąk i ogrodów, wplatając w kształt kubka, filiżanki czy dzbanka, wianuszek maków, stokrotek, piwonii, czy ostróżek, układając je w delikatne kompozycje liści, kielichów, płatków i łodyg. Przedmioty tak pięknie zdobione, dają chwilę przyjemności w dniu codziennym swoim użytkownikom.

Kolejnym miejscem, które będąc w Opolu należy koniecznie odwiedzić to **Cepelianka Opolska,** mieszcząca się przy ul. Krakowskiej. Miejsce to zostało stworzone z pasji i zamiłowania do rękodzieła regionalnego, które jest świetnym dowodem na to, iż sztuka ludowa, wbrew odwiecznemu stereotypowi, nie jest skansenem. W asortymencie sklepu znajdują się zarówno produkty zawierające elementy polskiej sztuki ludowej, ale również opolska ręcznie malowana porcelana, jak i ceramika pochodząca z Bolesławca. Unikatowe przedmioty, stworzone przez znakomitych projektantów i twórców ludowych dostępne są dla każdego. Nawet bardzo wymagający klient znajdzie tu coś dla siebie.

https://www.facebook.com/ludoweopole/

Shrnutí

Shrnutím projektu „Malované dědictví bez hranic“ je zpráva zpracována Lubomirou Trojan, etnografkou Zamku Cieszyn - výzkumné jednotky realizující dvoudenní dílny a provádějící výzkumy a analýzu podrobně popisující všechny aspekty spojené se zachováním nehmotného kulturního dědictví v polsko-českém příhraničí.
Závěrem: Všechny návrhy služeb připravené účastníky během dvou dnů dílen v Leśnicy moderovaných metodou design thinking se vztahují k výzvám stanovených skupinami. Reagují na identifikované potřeby a jsou založeny na verbalizovaných emocích a asociacích, využívají příležitosti popsané skupinami. Navíc několik z nich spojuje produkty, služby a zážitky, což se považuje za základ u vytváření značky. Účastníci dílen velmi dobře dokázali navrhnout projekty odpovídající potřebám a využívající marketingové a ekonomické podmínky, a to pouze na základě svých znalostí, vzájemných zkušeností a kreativity.
Poslední etapou procesu design thinking je realizace. Tato etapa předpokládá vytvoření prototypů navržených produktů a služeb a také jejich testování ve skutečném životě s účastí skutečných odběratelů. Bohužel v rámci našeho procesu jsme tuto možnost neměli. Tato etapa nebyla realizována, na realizaci teprve čeká. Je to ale v rukou samotných obyvatel regionu Opolska. Doufáme, že budou usilovat o zavedení alespoň některých prvků a variant navržených služeb. Část z nich nevyžaduje hodně práce a finančních prostředků, ale spíše spolupráci a společnou energii, kterou stojí za to vynaložit za účelem ochrany našeho cenného bohatství.

Zusammenfassung

Lubomira Trojan, die Ethnografin der Schlosses Cieszyn erfasste Bericht zum Projekt „Bemaltes Kulturerbe ohne Grenzen“. Sie hat alle mit immateriellem Kulturerbe des polnisch-tschechischen Grenzgebiets verbundenen Aspekte ausführlich analysiert.
Zusammenfassend: alle durch die Teilnehmer während der zweijährigen Workshops in Leśnica erarbeitete Vorschläge der Design-Thinking-Methode beziehen sich auf Herausforderungen, mit denen sich die Gruppen auseinandersetzen mussten. Die erarbeiteten Vorschläge bilden eine Antwort auf Bedürfnisse, sie entstanden auf Grundlage der Gefühle und Assoziierungen. Einige von den Vorschlägen verknüpfen die Produkte, Dienstleistungen sowie Empfindungen miteinander. Das ist die Basis für Gründung einer Marke. Die Teilnehmer der Workshops konnten daher die sich nach Bedürfnissen richtende Projekte sehr gut machen. Die Projekte beziehen sich auf Wissen, Erfahrung und Kreativität der Teilnehmer sowie nehmen Rücksicht auf Marketing und Wirtschaftsvoraussetzungen. Die letzte Etappe des Design-Thinking - Prozesses ist: die Durchführung. Es handelt sich um Vorbereitung von Projektprototypen sowie deren Umsetzung in Alltag, indem sich daran wahre Empfänger beteiligen. Leider hatten wir noch keine Möglichkeit dazu. Diese Etappe ist noch nicht realisiert, sie wartet noch auf Durchführung seitens der Einwohner der Oppelner Region. Wir hoffen, sie möchten mindestens einige von den erarbeiteten Elementen und Möglichkeiten ins Leben rufen. Ein Teil davon braucht geringe finanzielle Aufwendungen und auch nicht viel Arbeit, eher Zusammenarbeit und Kraft. Es lohnt sich aber, um unser wertiges Kulturerbe schützen zu können.

Podsumowanie

Fot. Zamek Cieszyn

Podsumowaniem projektu „Malowane dziedzictwo bez granic" jest Raport przygotowany przez Lubomirę Trojan, etnografa Zamku Cieszyn – jednostki badawczej realizującej dwudniowe warsztaty oraz przeprowadzającej badanie i analizę, w którym szczegółowo opisano wszelkie aspekty związane z zachowaniem niematerialnego dziedzictwa kulturowego pogranicza Polsko-Czeskiego.

Reasumując: Wszystkie propozycje usług wypracowane przez uczestników w ciągu dwóch dni warsztatów w Leśnicy moderowanych metodą design thinking odnoszą się do postawionych przez grupy wyzwań. Odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby, bazują na zwerbalizowanych emocjach i skojarzeniach, wykorzystują opisane przez grupy szanse. Co więcej, kilka z nich łączy ze sobą produkty, usługi i doznania, co leży u podstaw zakładania marek. Uczestnicy warsztatów potrafili zatem zaprojektować bardzo dobrze osadzone w potrzebach i wykorzystujące marketingowe oraz ekonomiczne uwarunkowania, projekty, bazując tylko na swojej wiedzy, wzajemnym doświadczeniu i kreatywności.

Ostatnim etapem procesu design thinking jest: realizacja. Zakłada ona stworzenie prototypów zaprojektowanych produktów i usług oraz ich przetestowanie w prawdziwym życiu, przy udziale autentycznych odbiorców. Niestety, w naszym procesie nie mieliśmy takiej możliwości. Ten etap nie został zrealizowany, czeka dopiero na przeprowadzenie. Jest on już jednak w rękach samych mieszkańców Opolszczyzny. Liczymy, że będą oni chcieli wprowadzić w życie przynajmniej niektóre elementy i warianty wypracowanych usług. Część z nich nie wymaga wielkich nakładów pracy i finansów, raczej współpracy i wspólnej energii, którą jednak warto włożyć, by chronić nasz cenny dorobek.

Útěk do světa fantazie Chvíle zapomnění

Všichni čelíme stresujícím situacím v našim životě...
Někdo zvládá stres lépe, někdo zase hůře...
Proč se tedy nevěnovat příjemné činnosti prospívající zdraví a dobré náladě...
Zveme Vás ke společné zábavě podporující zmírnění stresu, zvyšování kreativity a víry ve vlastní síly.
Omalovánky jsou zajímavou výzvou a zároveň výjimečnou příležitostí pro eliminaci každodenního stresu prostřednictvím zapojení své mysli do uspokojujícího a zajímavého úkolu. Zahrnují vzdělávací prvky - učí hrou. Umožňují obnovení v paměti charakteristických opolských květinových vzorů. Lze je vybarvit dle vlastního uvážení, nicméně doporučujeme použít barevné schéma běžně využívané lidovými tvůrci. Zmíněné omalovánky graficky navazují na tradiční lidový design, mají komplikované a detailní časově náročnější prvky vyžadující soustředění a preciznost. Po vybarvení každé omalovánky autor zřejmě pocítí hrdost z tvoření.

Ein Moment der Vergessenheit

Wir alle haben stressige Momente in unserem Leben...
Einige können mit Stress zurechtkommen, einige wiederum kaum....
Man könnte ein Vergnügen mit etwas Gutem für die Gesundheit und Selbstgefühl verbinden...
Wir laden zu einer gemeinsamen Unterhaltung, die den Stress abbaut, die Kreativität und den Glauben an eigene Kraft fördert.
Die Malbücher sind heranziehende Herausforderungen sowie zugleich ein Anlass dazu, den alltäglichen Stress durch Leistung des Verstands auf eine gemütliche Art und Weise abzubauen. Die Malbücher gelten als Bildungsform, durch Spiel lernt man. Die Oppelner Blumenmuster bleiben im Gedächtnis. Sie können nach eigenem Ermessen bemalt werden, natürlich schlagen wir vor, die Farben der Volkskünstler zu bevorzugen. Die Grafik der Malbücher bezieht sich auf traditionelle Volksmuster, die einzelnen Elementen wurden ausgebaut und verlangen von uns mehr Zeit, Konzentration und Genauigkeit. Ist ein Blatt fertig bemalt, werden wir auf uns stolz sein.

Ucieczka w świat fantazji
Chwila zapomnienia

Wszyscy mamy stresujące sytuacje w naszym życiu…
Jedni potrafią sobie z tym radzić, inni trochę mniej…
Dlaczego nie połączyć przyjemności z korzyścią dla zdrowia i dobrego samopoczucia…
Zapraszamy zatem do wspólnej zabawy pomagającej łagodzić stres, zwiększającej kreatywność i wiarę we własne siły.
Kolorowanki to wciągające wyzwanie, a jednocześnie wyjątkowa okazja, aby zniwelować codzienny stres poprzez zaangażowanie umysłu w satysfakcjonujące i ciekawe zadanie. Posiadają elementy edukacyjne, uczą poprzez zabawę. Pozwalają na odtworzenie w pamięci tak charakterystycznych opolskich wzorów kwiatowych. Można pokolorować je według własnego uznania, ale polecamy skorzystać z palety barw powszechnie stosowanych przez twórców ludowych. Owe kolorowanki posiadają grafikę nawiązującą do tradycyjnego wzornictwa ludowego, posiadające rozbudowane i szczegółowe elementy, wymagające więcej czasu, skupienia i precyzji, a po ukończeniu każdej malowanki odczujemy dumę tworzenia.

Poniżej takie małe kolorystyczne podpowiedzi:
Niže rady:
Unten Hinweise:

Apryka '17

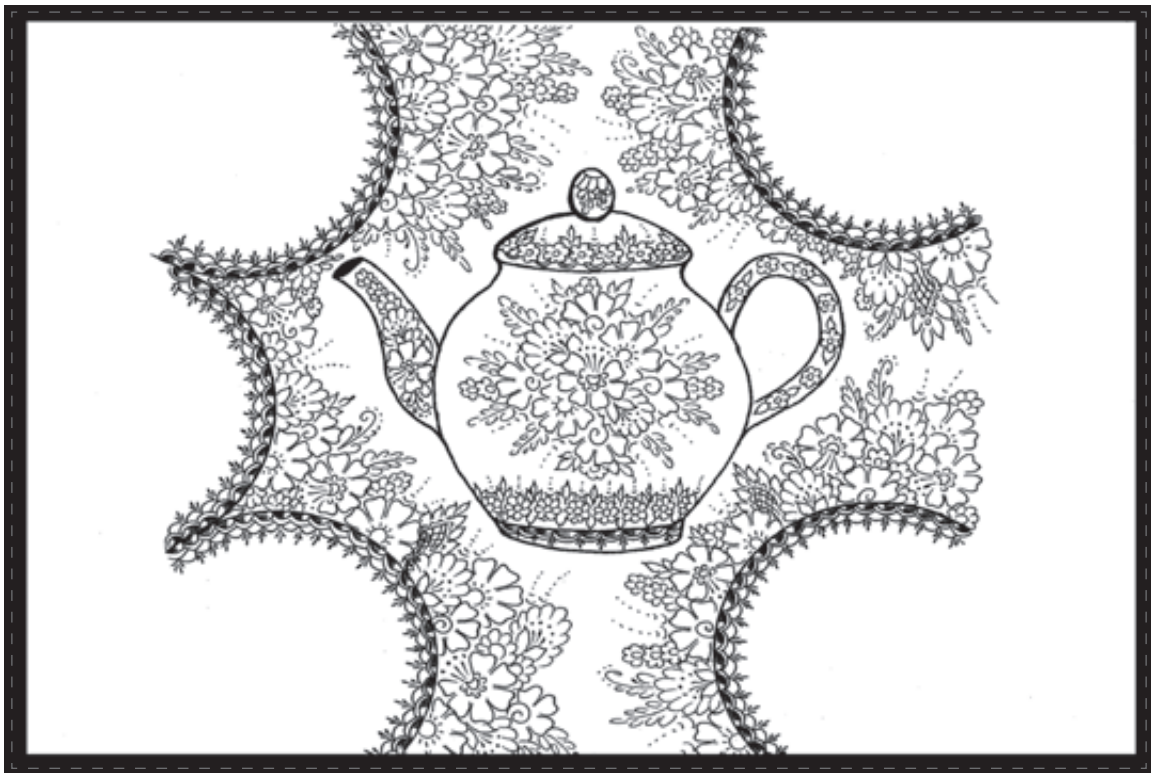

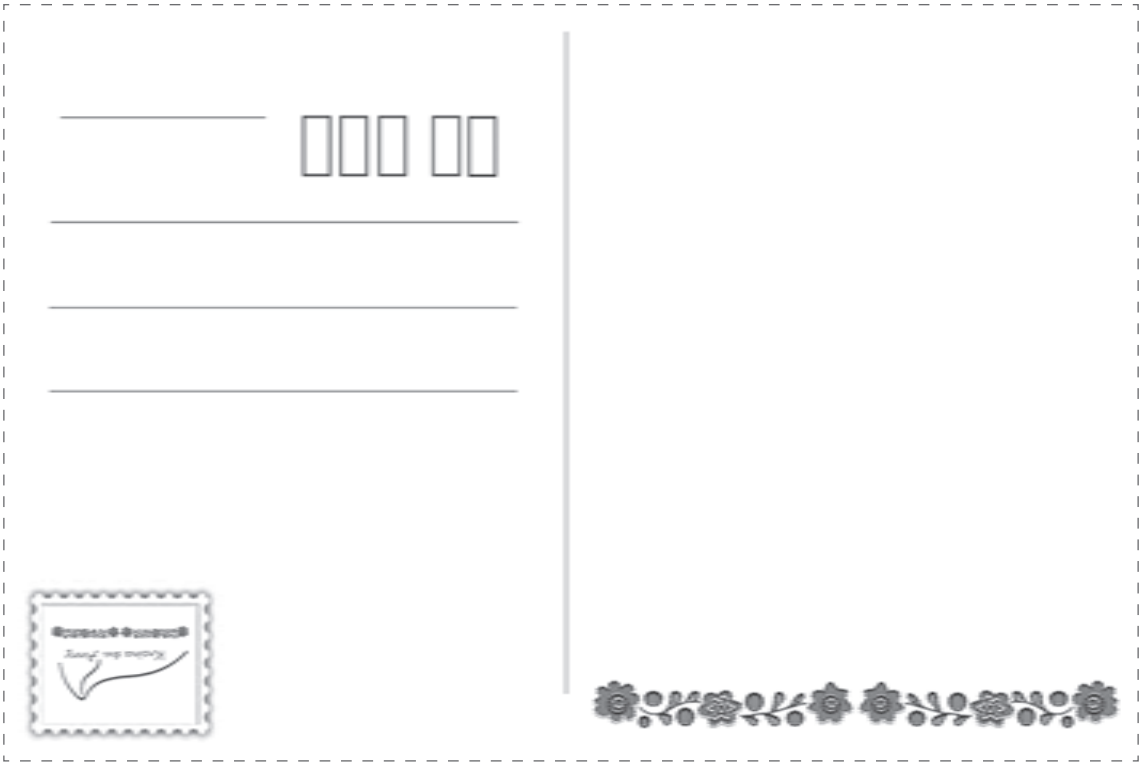

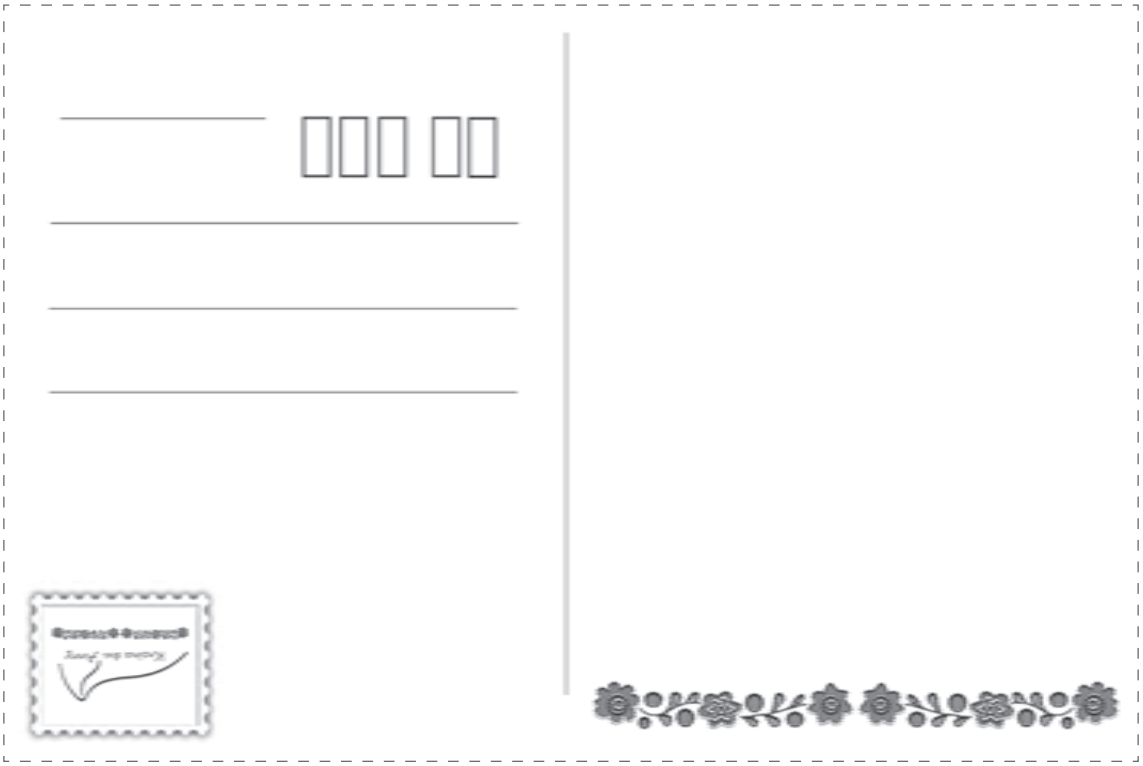

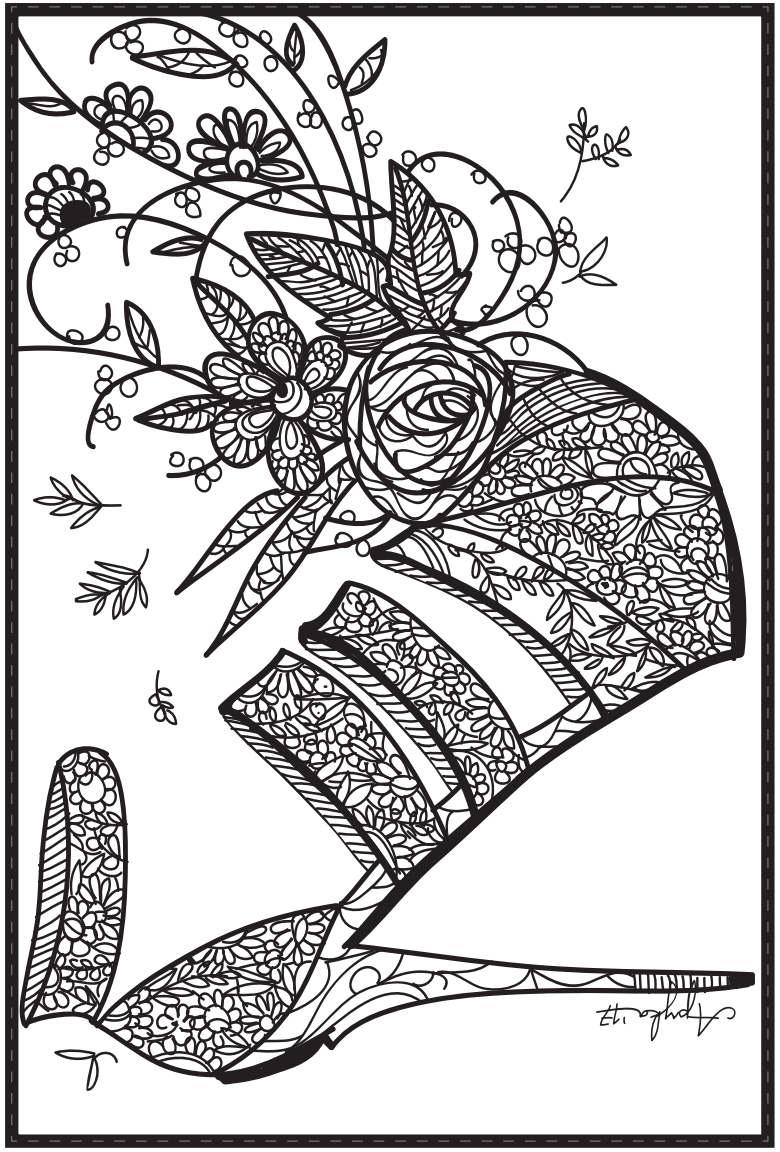

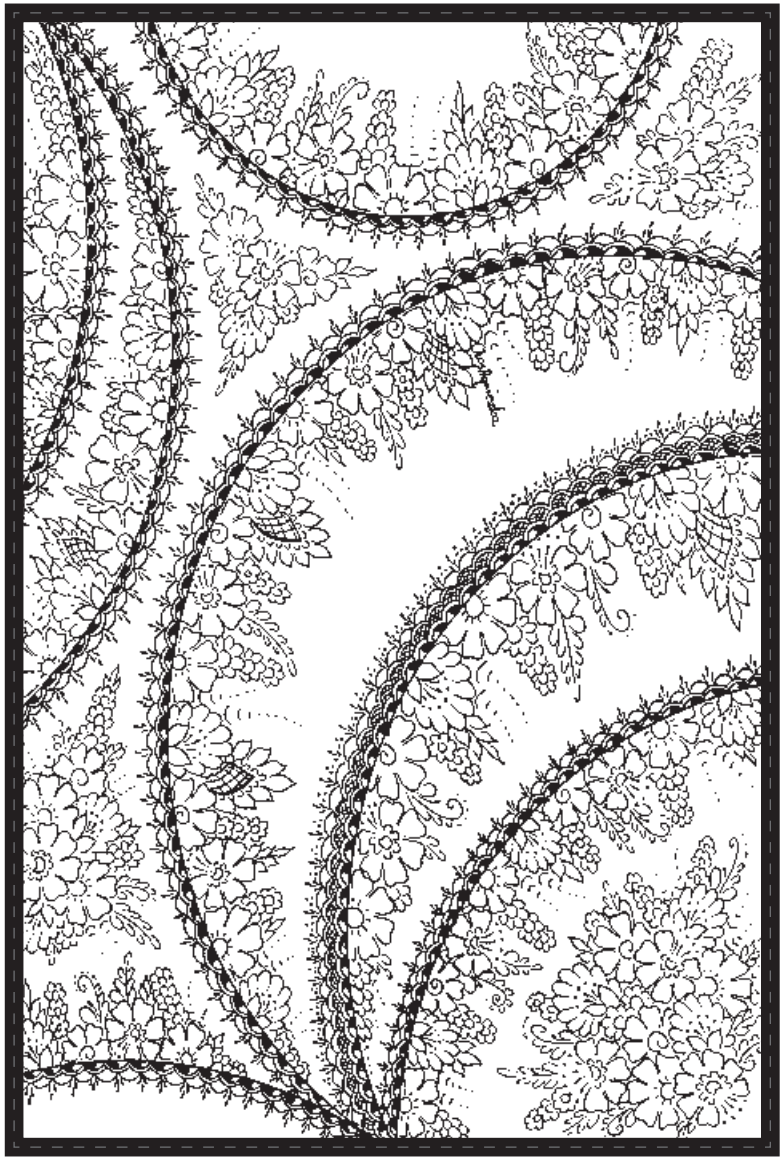

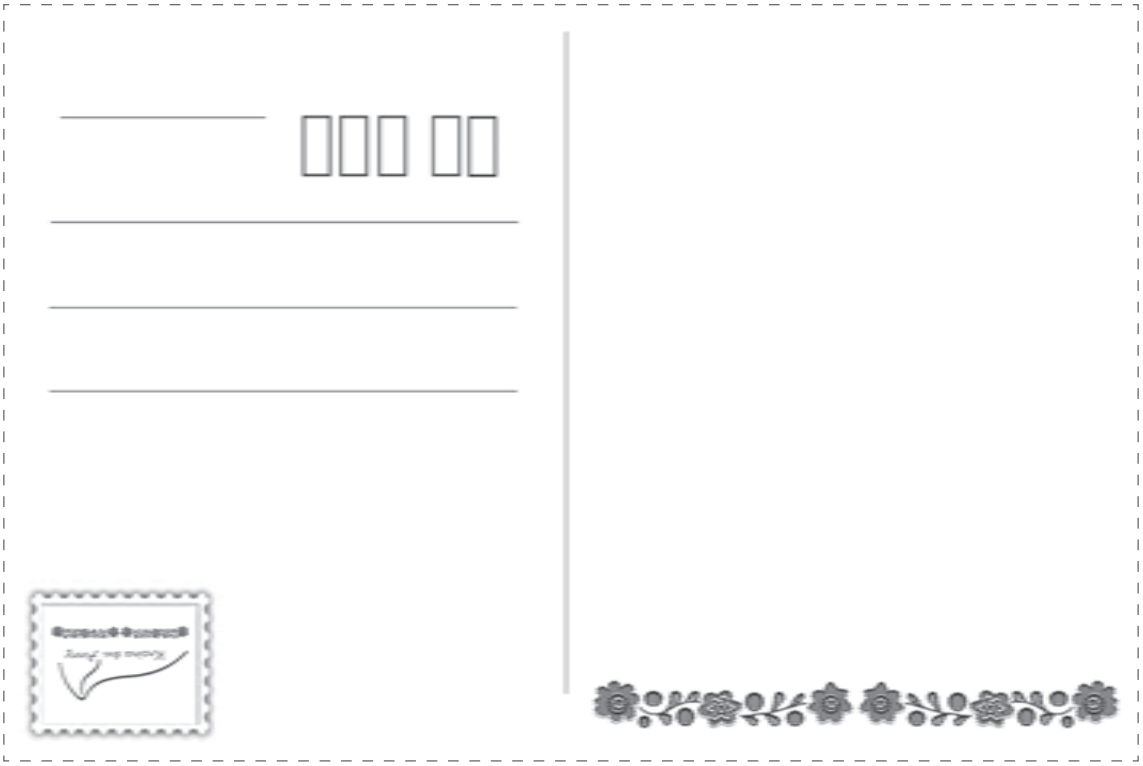

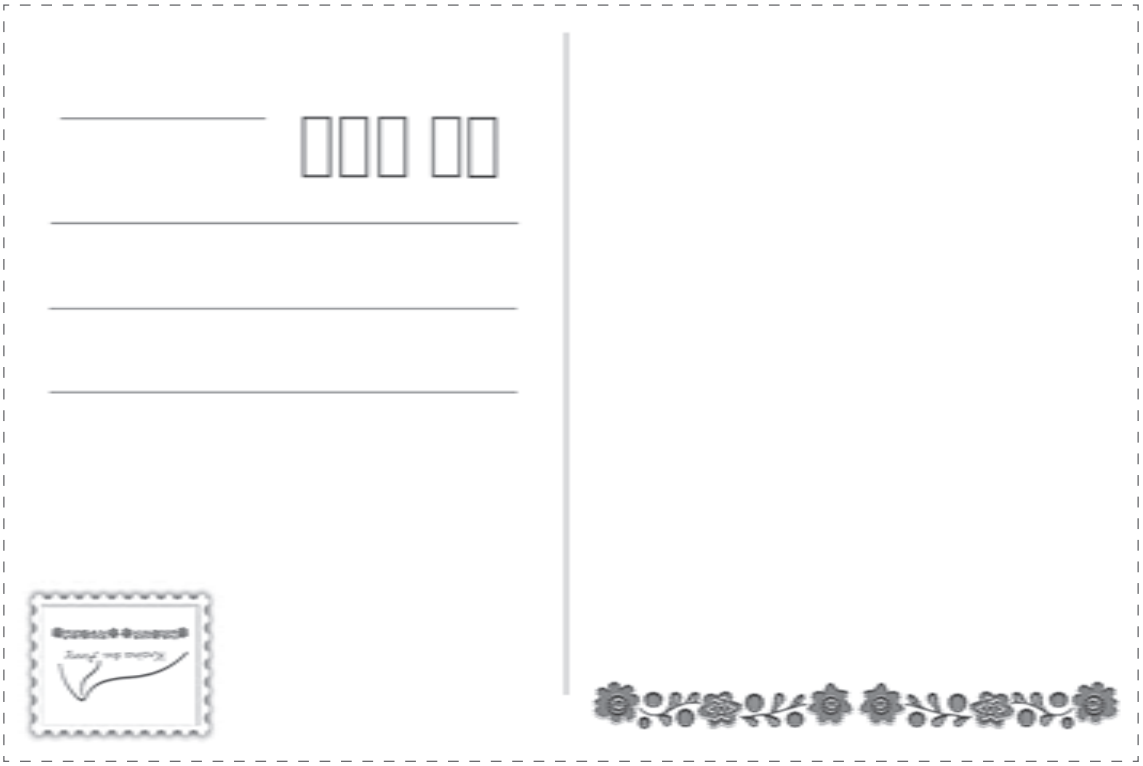

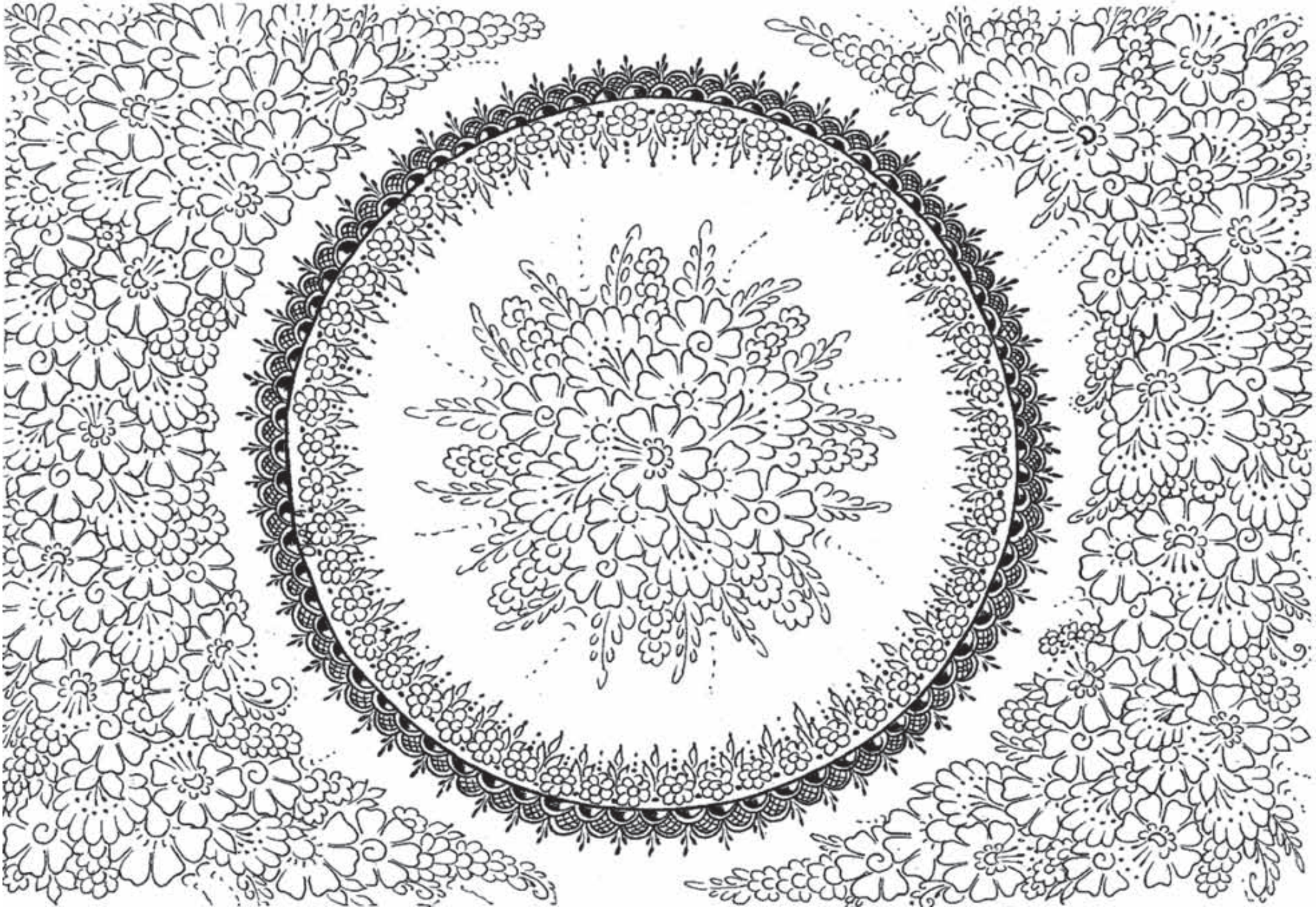

Spis treści

3 Wstęp
5 A zaczęło się od…
7 Symbolika ornamentyki, barwniki i kolory
11 Myślenie projektowe
13 Współczesny odbiór opolskiej ceramiki
15 Opolskie wzory atrakcyjne dla nowych grup odbiorców
19 Świetny produkt marketingowy
23 Budowa świadomości wzoru opolskiego i skuteczna promocja
27 Design i tradycja – tu są emocje „Szikowne Gorolski Rynce" z Jablunkova
33 Agnieszka Okos – twórca ludowy
35 Gogolin - przykład wykorzystywania opolskiego wzornictwa, strojów i tradycji
37 Przełamanie ludowej symetrii - Agnieszka Pyka-Goldner
39 Opolskie dobre praktyki
43 Podsumowanie
45 Ucieczka w świat fantazji - chwila zapomnienia

Obsah

2 Úvod
4 A vše začalo takto...
6 Symbolika zdobení, barviva a barvy
10 Designové myšlení
12 Současné vnímání opolské keramiky
14 Opolské vzory zdobení atraktivní pro nové skupiny odběratelů
18 Vynikající marketingový produkt
22 Budování vědomí o opolském designu a efektivní propagace
26 Design a tradice - zde jsou emoce „Szikowne Gorolski Rynce" z Jablunkova
32 Agnieszka Okos – lidová tvůrkyně
34 Obec Gogolin - příklad využití opolského designu, krojů a tradice
36 Prolomení lidové symetrie - Agnieszka Pyka-Goldner
38 Opolská dobrá praxe
42 Shrnutí
44 Útěk do světa fantazie - chvíle zapomnění

Inhaltsverzeichnis

2 Einleitung
4 Es hat mit…..angefangen
6 Symbolik der Ornamentik, Farbstoffe und Farbtöne
10 Projektgedanke
12 Gegenwärtiger Empfang der Oppelner Keramik
14 Die Oppelner Muster attraktiv für neue Empfängergruppen
18 Ein tolles Marketingprodukt
22 Aufbau des Bewusstseins des Oppelner Musters sowie eine wirksame Förderung
26 Design und Tradition - hier sind die Emotionen „Szikowne Gorolski Rynce" aus Jablunkov
32 Agnieszka Okos – Volkskünstlerin
34 Gemeinde Gogolin – ein Beispiel für die Inanspruchnahme des Musterentwerfens, Volkskleidung und Tradition
36 Durchbruch in der Volkssymmetrie
38 Die guten Praktiken Oppelns
42 Zusammenfassung
44 Flucht in eine Welt voller Fantasie Ein Moment der Vergessenheit

Wydawca:
Stowarzyszenie Kraina św. Anny
ul. Kilińskiego 1
47-303 Krapkowice
www.annaland.pl

Tekst przygotowany na podstawie
Raportów z przeprowadzonych projektów tj. „Malowane dziedzictwo bez granic" oraz „Sztuka ludowa na Opolszczyźnie – od analiz do dizajnu" wydanych przez Zamek Cieszyn – jednostkę badawczą na zlecenie Stowarzyszenia Kraina św. Anny.

Tekst
Ewa Maria Piłat, Sandra Koźba, Julia Feliniak

Kolorowanka antystresowa
Agnieszka Pyka-Goldner, Agnieszka Okos

Tłumaczenie
j. czeski - Justyna Samiecová
j. niemiecki - Ewelina Szulc-Przybyła

Projekt i druk
Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe "Janter" s.c. Sławomir Terlikowski, Marek Jankowicz

Realizację projektu wsparli:

Patronat honorowy

NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Opolskiego

Partner

OROT

dobroteka
MEBLE I WNĘTRZA

zamek cieszyn

Patronat medialny

TVP 3
OPOLE

65 lat
RADIO OPOLE

Strzelce Opolskie

ISBN: 978-83-940459-1-3
Nakład: 5 000 egz.
Wydanie I

Publikacja bezpłatna